

საბა

საქართველოს კათოლიკეთა
სოციალთვიური მაცნე

THE MONTHLY BULLETIN OF
CATHOLICS OF GEORGIA - SABA

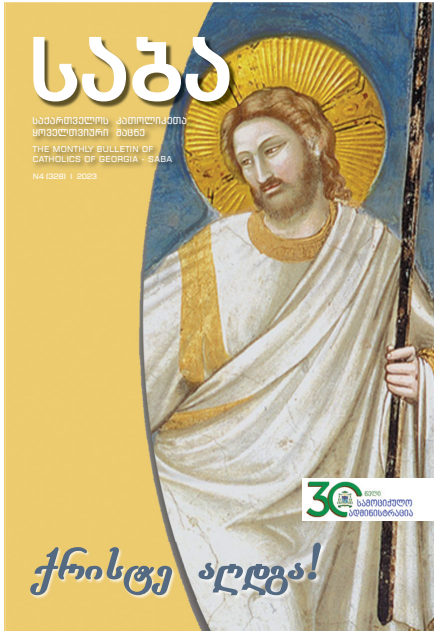
N4 (328) | 2023

30 წელი
საზღვრის
ადმინისტრაცია

ქრისტე აღდგა!

აპრილი

ეპისკოპოსის სააღდგომო მილოცვა..... 3

რედაქტორის გვარდი ... 4-5

კათოლიკე ეკლესია მსოფლიოში..... 6-7

ჩვენი ეკლესია..... 8-12

ჩანართი: უნივერსიტეტის პირველი ოცი წლის იუბილეI-IV

ლიტურგია..... 13-14

ინტერვიუ..... 15-16

ხელოვნება და სულიერება 17

ქრისტეს თანამედროვე მოწამენი..... 18-19

კათოლიკური კულინარია 20

ახალგაზრდული გვარდი 21

საბავშვო გვარდი..... 22

ინფორმაცია..... 22-23

- 1-2** აპრილი - ახალგაზრდული შეხვედრა წეროვანში
- 2** აპრილი - ბზობა
- 5** აპრილი - დიდი ოთხშაბათი, მირონის კურთხევა საკათედრო ტაძარში
- 6** აპრილი - დიდი ხუთშაბათი, უფლის სერობის წირვა
- 7** აპრილი - წითელი პარასკევი, მძიმე მარხვა, შესაწირი წმ. მიწისთვის
- 8** აპრილი - დიდი შაბათი, საპასექო ღამისთევა
- 9** აპრილი - აღდგომა, ძმა დემეტრე თბილელის გახსენება (+1321)
- 16** აპრილი - პასექის მეორე კვირა, ივლიტის საკრებულოს დღეობა
- 18-20** აპრილი - მღვდლების, დიაკვნებისა და ბერმონაზვნების შეხვედრა წეროვანში
- 22** აპრილი - მ. დამიანე სააკაშვილის გახსენება (+1943)
- 25** აპრილი - წმ. მარკოზ მახარებელი
- 29** აპრილი - წმ. ეკატერინე სიენელი, ევროპის მფარველი
- 30** აპრილი - პასექის მე-4 კვირადღე, ლოცვა მღვდლობისაკენ მოწოდებულთათვის

წურნალ „საბას“ რედაქცია გილოცავთ აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს! ბისურვებთ სიმტკიცეს რწმენაში!

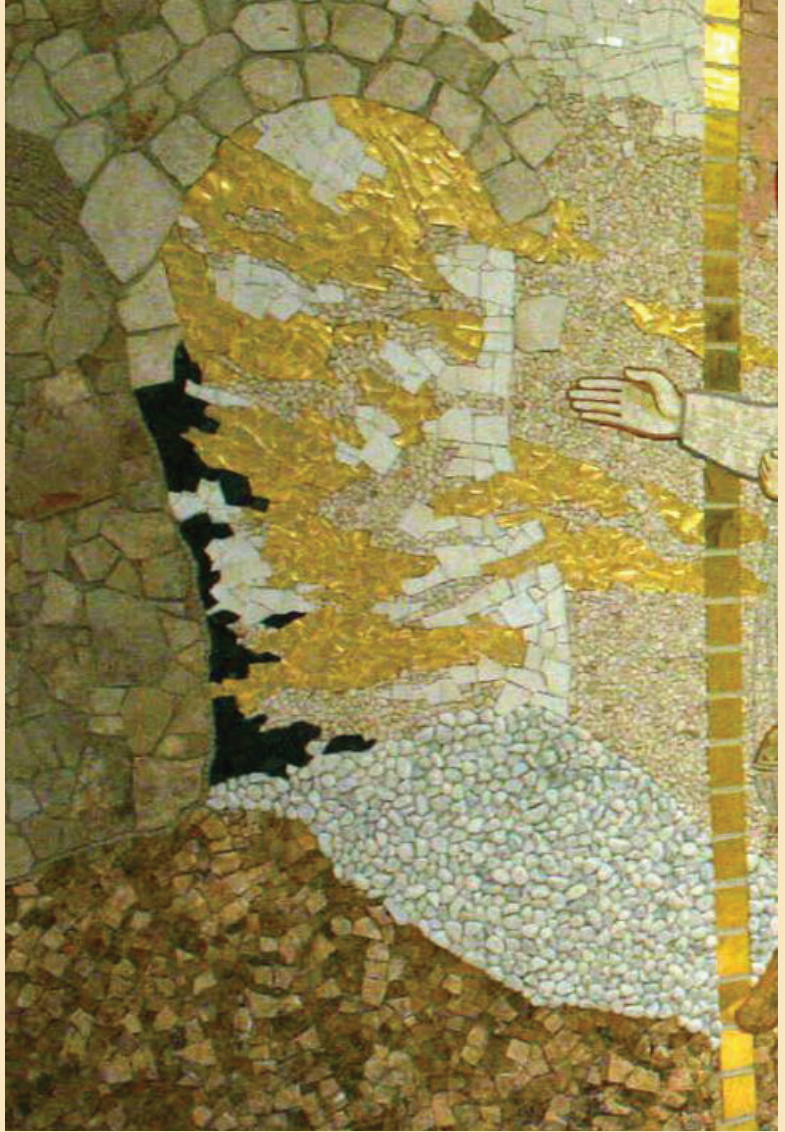
აღდგომის რწმენამ გაგაძლიეროთ და მოგანიჭოთ სიხარული და სულიერი სიმშვიდე. უფალი ფარავდეს თითოეულ თქვენგანს!

აღდგომა - ამბავი, რომელის ფაქიზად იწყრობს სამყაროს

ძვირფასო დანო და ძმანო, ხანდახან ვფიქრობ ხოლმე, ვინმეს რომ შეეთხზა იესოს აღდგომის ამბავი, აუცილებლად წარმოაჩენდა, თუ როგორ გამოეცხადა დოინჯუმორტყმული ტრიუმფატორი თავის მტრებს, სინედრიონს, ყველა მდევნელს... განა ამაზე უკეთესი შემთხვევა მიეცემოდა შურისძიებისათვის? ცდუნება ჯავრის ამოსაყრელად, სხვისი ძლევის სურვილი ადამიანისათვის ძალზე ნაცნობი გრძნობაა: ვინმე უსამართლოდ მოგვექცევა და ჩვენც ერთი სული გვაქვს, სამაგიერო მივაგოთ მას, თითქოს ამით რამე გამოსწორდება, ან აგვინაზღაურდება. იოლია ამის ნახვა: დღევანდელ პოლიტიკასთან დაკავშირებული ფაქტები ამას ყოველდღიურად გვიჩვენებს, ასევე, ბევრი ჩვენი ყოველდღიური რეაქცია ამგვარ განცდასაც შეიცავს: „დამაცადოს, თუ არ ვაზღვევინე!“... არადა, აღდგომა როდია რევანში, სიძლიერის მტკიცებულება... იესო განა იძულებით თავს ახვევს ვინმეს საკუთარ თავს? იგი მორიდებით დგას სამარხის გვერდით და ხვდება ყველას, ვისაც იგი უყვარს. იესო შედის ჩაკეტილ კარში, მაგრამ როდი ამტვრევს მას; ფაქიზად დაემგზავრება მათ, ვინც იმედგაცრუებული ადგას გზას და გულს აღუგზნებს, მაგრამ თითქმის არც კი ეცნაურება. ჩვენ გვიყვარს ყოვლისშემძლეობით გამონვეული რომშვა, უფალს კი, სწორედ იმიტომ, რომ უფალია, უყვარს თავმდაბლობის უგუნურება, მაშინაც, როცა სიკვდილზე გამარჯვების ნუთი დაუდგა. როგორი გაკვეთილია ჩვენთვის, ვისაც გვსურს და გვმართებს, ვიყოთ აღდგომის მონმენი!

აღდგომის კარგი და მორიდებული ნათელი არ უთავსდება იმ კაშკაშა შუქს, რომელსაც ჩვენ ვამჯობინებთ ხოლმე. აღდგომის მონმენები ხმამაღლა არ ლაპარაკობენ, არ ყვირიან, არ არიან გატაცებულინი ტრიუმფალიზმით, არამედ გრძნობენ, რომ გარკვეული მოკრძალებითა და თავმდაბლობით უნდა გადასცენ თავიანთი სიხარული.

„მე ვიხილე უფალი“ - ეუბნება მარიამ მაგდალელი მონაფეებს. ის არ ამატებს ხმამაღალ და თავხედურ სიტყვებს, არამედ ოდენ: „მე ვიხილე

უფალი!“. მასში ლაპარაკობდა მის თვალთა ნათელი და გაოგნება, რითაც სავეე ჰქონდა გული. ახლა ჩვენც შეგვიძლია გავიგოთ, რომელ ხაზს უნდა მივეყვით, როცა გვინდა ვისაუბროთ საიდუმლოზე, რომელიც ჩვენი რწმენის გულშია. რწმენა უნდა გადაიცეს არა დასარწმუნებლად, არამედ განძის გასანვდომად! საიდუმლო განძი, ჩვენი რწმენის შუაგული არის ზუსტად მკვდარი და აღმდგარი იესო ქრისტე! შეგვიძლია სიხარულით ვთქვათ: „მე ვიხილე უფალი“? მაშ, ასევე შეგვიძლია ვთქვათ: „ქრისტე აღდგა — ის ნამდვილად აღდგა!“

+ ჯუზეპე პაპოტო

ლათინ კათოლიკეთა კავკასიის სამოციქულო ადმინისტრატორი

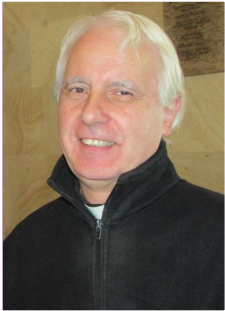
ღირს კი მიგრაცია?

ბევრი მეცნიერი უწოდებს ამჟამინდელ ეპოქას „მიგრაციის ხანას“. გლობალიზაციის პროცესის დაჩქარებამ და მზარდმა საერთაშორისო თანამშრომლობამ განაპირობა უფრო ინტენსიური მიგრაციული ნაკადები მსოფლიო მასშტაბით. სტატისტიკური მონაცემებით, ბოლო ათი წლის განმავლობაში მიგრაციის ზრდა შეინიშნება მსოფლიოს ყველა მხარეში, განსაკუთრებით აზიასა და ევროპაში. 2022 წელს ყოველი ოცდაათი ადამიანიდან ერთმა დატოვა მშობლიური მხარე და საცხოვრებლად გადავიდა სხვა ქვეყანაში. იმავე წელს, ომის, ძალადობის, დევნისა და ადამიანის უფლებების დარღვევის გამო გაქცეული ადამიანების რაოდენობა, მიუხედავად პანდემიისა, შეადგენდა თითქმის 82,4 მილიონს (ეს რიცხვი სულ რაღაც ათ წელიწადში გაორმაგდა), მათ შორის იყვნენ ლტოლვილები, თავშესაფრის მაძიებლები და იძულებით გადაადგილებული პირები, ასევე არასრულწლოვანები; ადამიანები, რომლებიც გაურბიან ომს, როგორც, მაგალითად, სირიაში ან უკრაინაში; გარბიან კლიმატური კრიზისის გამო, მაგალითად, აფრიკის რეის ქვეყნებში, ან შეიარაღებული ჯგუფების ძალადობის გამო, როგორც სომალში. მიზეზი, რაც უბიძგებს ადამიანს ან ადამიანთა ჯგუფს ემიგრაციისკენ, თუნდაც სიცოცხლის ფასად (2014-2022 წლებში თითქმის ოცდახუთი ათასი ემიგრანტი დაიღუპა და დაი-

მამა გაბრიელე პრაგანტინი CSS

სტიგმატული, ეპისკოპოსის ვიკარი ეკუმენიზმისა და კულტურის დარგში, წინამძღვარი (ჟუთაისი, ბათუმი, ოზურგეთი)

კარგა ხმელთაშუა ზღვაში ევროპაში გაქცევის მცდელობისას), მრავალია.

მიგრაციული პროცესები გარდაუვალია ისეთი განვითარებადი ქვეყნებისათვის, როგორცაა საქართველო, სადაც ადამიანთა უმრავლესობა ვერ ახდენს თვითრეალიზაციას და ვერ ახერხებს დასაქმებას სასურველი პროფესიით, პირობებით თუ ანაზღაურებით. დღესდღეობით საქართველოში ეკონომიკურად აქტიური მოსახლეობის რაოდენობა 1.447.2 მილიონი კაცია, მათ შორის დასაქმებულია 1.129.7 მილიონი, ხოლო 317.5 ათასი უმუშევარია. სწორედ ასეთი მაჩვენებლების გამო ხდება მასობრივი ემიგრაცია საქართველოდან.

მავანმა „იქადაგა“, ქართველები ემიგრაციაში იმიტომ მიდიან, რომ არსებობს ამის შესაძლებლობა, თითქოს ამით იმის თქმა სურდა, ვიზები რომ არ

ყოფილიყო, ეს არ მოხდებოდაო; რათა დავრწმუნდეთ, თუ რამდენად ზედაპირულია ამგვარი ფიქრი, საკმარისი იქნება, საქართველოს აეროპორტების მოსაცდელ დარბაზებში გავესაუბროთ უცხოეთში მიმავალ ან ახლად დაბრუნებულ ადამიანებს, რომელთა შორისაც, არცთუ იშვიათად, არიან არც ისე ახალგაზრდები და ფიზიკურად ძლიერნი; მათი პასუხი უთუოდ ასეთი იქნებოდა: „საქართველოში არასაკმარისია სამუშაო ადგილები“, ან „თუკი ადამიანი მუშაობს, დღევანდელი ცხოვრების მოთხოვნებთან შედარებით, ხელფასი ძალიან შეუსაბამოა“; და არა იმიტომ, რომ ვიზებია...

ფაქტობრივად, ხალხი მაშინაც ცდილობდა ემიგრაციაში წასვლას, როცა ვიზები არ იყო და სხვადასხვა ხერხს მიმართავდნენ, ოღონდ სხვა ქვეყანაში სამუშაოდ წასულიყვნენ! თუკი სურვილი აქვთ, ადამიანები ემიგრაციაში არ წავიდნენ, - რაც, როგორც ჩანს, არ აინტერესებს მთავრობას, პარლამენტს, პარტიებს, - უნდა შეიქმნას ნორმალურად ანაზღაურებადი სამუშაო ადგილები; როგორც ამბობენ, მუშაობენ სამუშაო ადგილების შექმნაზე; ცხადია, ტურიზმი, მშენებლობა, საგზაო ქსელი, უნივერსიტეტები უცხოელი სტუდენტების მისაღებად - ეს ყველაფერი დიდი შესაძლებლობებია, მაგრამ, როგორც ჩანს, საკმარისი არ არის იმ მექანიზმის დასანერგად, რამაც უნდა შექმნას სამუშაო და მოქალაქეთა კეთილდღეობა, მაგრამ, უპირველესად, ცხოვრების ის ხარისხი, რომელსაც შეუძლია ემიგრაციის შეჩერება ან სხვა მიზნის დასახვა.

სანამ პარლამენტს წარუდგენენ ისეთ კანონმდებლობას, რომელიც სხვა ქვეყნების და სხვა

წარსულის საეჭვო გამოცდილებას ეყრდნობა, სჯობს, პარლამენტი და მთავრობა სერიოზულად დაფიქრდეს ამაზე. თუ სხვადასხვა ეკონომიკურ ანგარიშში კმაყოფილებით ვკითხულობთ, რომ საქართველოში უცხოეთიდან შემოსული ფული გაიზარდა, ამავდროულად, არ ვალიარებთ, რომ ეს სწორედ საზღვარგარეთ დასაქმებული ადამიანების შრომის წყალობით ხდება, რომ ოჯახებს ან მას, რაც ქართული ოჯახიდან დარჩა, ამ ფულით ნორმალურად ცხოვრება შეუძლია; სახელმწიფოსთვის იოლია არ იფიქროს იმაზე, თუ როგორ მოაგვაროს სამუშაო ადგილების დეფიციტი და, ამავდროულად, თვითკმაყოფილი იყოს ამ შემოსავლებით: ორი კურდღელი ერთი გასროლით, როგორც ნათქვამია ანდაზაში! რამდენ ხანს შეიძლება ეს გაგრძელდეს? თუ ემიგრაციას შეუძლია სარგებელიც მოიტანოს სხვადასხვა სფეროში - კულტურული გაცვლით, ახალი ნაცნობებით, ახალი საქმიანობით და ამის საჭიროებაც არსებობს, ეს მანამდე არ იქნება ადვილი, ვიდრე ზოგიერთი „სულიერი მამისგან“ ამგვარ რჩევას ისმენენ: „არ იმეგობრო კათოლიკეებთან“, როგორც ერთმა პროფესორმა გამიმხილა, ვინც იტალიურს უფასოდ ასწავლის ბევრ ქართველ ქალბატონს. და, რა თქმა უნდა, ვერც სამშობლოს სადღეგრძელოები, სიამაყით წარმოთქმული ფრაზები ქართული კულტურის სიღიადესა და უნიკალურობაზე, რაზე საუბარიც ასე იოლია, ვერ გადაარჩენს საქართველოს, თუნდაც ეს პრემიერმინისტრების მიერ იყოს წარმოთქმული საერთაშორისო აუდიტორიის წინაშე!

პაპ ფრანცისკეს აღსაყდრების მართა წლისთავი

ათი წლის წინ, 2013 წლის 13 მარტს, პაპ-მა ფრანცისკემ თავისი მოსაყდრეობა თავმდაბლობისა და მორჩილების შესტებით დაიწყო: კარდინალების მოლოცვებს, ტრადიციისამებრ, პონტიფიქსის ტახტზე კი არ იღებდა, არამედ იდგა; წმინდა პეტრეს ბაზილიკის აივანზე გამოვიდა არა თეთრი ანაფორით მოსილი და არამედ მწვანე მულით; მეორე დღეს თავად მივიდა სასტუმროში, სადაც კონკლავის დროს ცხოვრობდა, რათა თავისი ნივთები წამოეღო და მომსახურე პერსონალისთვის მადლობა გადაეხადა; უარი თქვა სამოციქულო სასახლეში ცხოვრებაზე და წმინდა მართას სახლში დასახლდა. ასეთივე მოკრძალებული იყო ფრანცისკეს აღსაყდრების იუბილეც. 13 მარტს უწმიდესმა ფრანცისკემ რომში მცხოვრებ კარდინალებთან ერთად წმინდა მართას სახლის სამლოცველოში წირვა აღავლინა.

აკადემიური შვებულება უფლის შვილობისთვის

ირლანდიაში, უოტერფორდის ეპარქიაში მოქმედი „წმინდა ოჯახის მისია“ 18-დან 30 წლამდე კათოლიკეებს სპეციალურ ცხრათვიან პროგრამას სთავაზობს. ახალგაზრდები 9 თვეს გლენკომერას ცენტრში გაატარებენ. „პროგრამის მიზანია დავეხმაროთ ახალგაზრდებს შეიცნონ უფალი, შეიცნონ საკუთარი თავი, რათა მათ რწმენაში განმტკიცებულება და

თავდაჯერებულება შეაბიჯონ ცხოვრებაში. საქმე ისაა, რომ დღეს ახალგაზრდები უნივერსიტეტების სტუდენტები ხდებიან და გარკვეულ პროფესიას ეუფლებიან, სინამდვილეში კი ვერ გაურკვევიათ, რა სურთ და როგორია მათი მონოღება“, - ასე განმარტავს პროგრამის მიზანს უოტერფორდის მთავარეპისკოპოსი, ალფონსუს კულინანი. თემის წევრები დროს ლოცვაში, ფიქრში, ერთმანეთთან და მოძღვრებთან ურთიერთობაში ატარებენ, ყოველდღიურად ესწრებიან წირვას და ეზიარებიან. მისიის პროგრამა ერთგვარი ტრამპლინია მათთვის, ვინც სკოლა დაამთავრა და ჯეროვნად ვერ გარკვეულა, რა სურს ან რა ადგილი უჭირავს მის ცხოვრებაში რწმენას.

მისიის ოფიციალური საიტი: <https://www.holyfamilymission.ie>

ყაზახეთი: სიცოცხლის სინონიმისთვის ლოცვა

19-26 მარტს ყაზახეთში კათოლიკე ეკლესიის ინიციატივით გაიმართა სიცოცხლის დაცვისთვის ლოცვის კვირეული, რომელსაც უზბეკეთის მორწმუნეებიც შეუერთდნენ. „ინიციატივის მიზანია ვაჩვენოთ, რომ ყოველი ადამიანის სიცოცხლე წმინდაა და მისი დაცვა ჩასახვის მომენტიდან ბუნებრივ სიკვდილამდე გვმართებს. სიცოცხლის დაცვის მთავარი მოტივი ღმრთის განკაცებაა. ეს ცხადყოფს, რაოდენ დიდია ადამიანის ღირსება. ყოველმა მორწმუნემ მოყვასში ქრისტეს სახე უნდა დაინახოს“, - აღნიშნა კვირეულის ერთ-ერთმა ორგანიზატორმა, მამა პავლე ბლოკმა.

პაპი ფრანცისკე კინემატოგრაფში

„პაპი ფრანცისკე: სიტყვის ადამიანი“ (Pope Francis: A Man of His Word), 2018 წ. - გერმანელი რეჟისორის, ვიმ ვენდერსის დოკუმენტური ფილმი მოგვითხრობს პაპის სამოციქულო მოგზაურობების, გარიყულთათვის, სოციალური სამართლიანობისთვის მისი ღვაწლის შესახებ.

„ფრანცისკე“ (Francesco), 2020 წ. - ისრაელელი რეჟისორის, ევგენი ეფინევესკის დოკუმენ-

ტური ფილმი ასევე მოგვითხრობს პაპის სამოციქულო მოგზაურობებზე, გადმოგვცემს მის საუბრებს, რომლებშიც ის ეხება ომის, ლტოლვილების, მიგრანტების, რასიზმის, ლგბტ პირთა პრობლემებს.

„გზა“ (In viaggio), 2022 წ. - იტალიური წარმოშობის ამერიკელი რეჟისორის, ჯანფრანკო როსის დოკუმენტური ფილმი, რომელიც პაპ ფრანცისკეს 35 სამოციქულო მოგზაურობაზე მოგვითხრობს.

„ორი პაპი“ (The Two Popes), 2019 წ. - ბრაზილიელი რეჟისორის, ფერნანდუ მეირელიშის მხატვრული ფილმი. პაპ ბენედიქტე XVI-ისა და კარდინალ ხორხე მარიო ბერგოლიოს წარმოსახვითი საუბრები. მთავარ როლებში: ენტონი ჰოპკინსი და ჯონათან პრაისი.

„თაობის ისტორიები პაპ ფრანცისკესთან ერთად“ (Stories of a Generation – with Pope Francis), 2021 წ. - Netflix-ის მინისერიალი (4 ეპიზოდი: 1. სიყვარული; 2. იმედი; 3. ბრძოლა; 4 საქმე).

წმინდა საყდარი ქრისტიანთა დევნის შესახებ

დღეს მსოფლიოში ყოველი მეშვიდე ქრისტიანი დევნას განიცდის. ამის შესახებ 17 მარტს გაეროს ადამიანის უფლებათა დაცვის 52-ე სხდომაზე განაცხადა გაეროში წმინდა საყდრის მუდმივმა დამკვირვებელმა, მთავარეპისკოპოსმა ფორტუნატუს ნვაჩუკვუმ. თავის მოხსენებაში მღვდელმთავარმა აღნიშნა, რომ ზოგიერთ ქვეყანაში, სადაც, ერთი შეხედვით, დაცულია ტოლერანტულობისა და ინკლუზიურობის პრინციპები, ქრისტიანების შევიწროება სხვა მეთოდებით ხდება, როგორცაა ცენზურა, აღმსარებლობის საჯაროდ გამოხატვის შეზღუდვა ან აკრძალვა. „აღმსარებლობის თავისუფლება მხოლოდ ღვთისმსახურების აღსრულების ნებართვით არ შემოიფარგლება. მორწმუნეს უნდა ჰქონდეს შესაძლებლობა იმოქმედოს თავისი სინდისის თანახმად საზოგადოებრივ სფეროებში და პროფესიულ საქმიანობაში“, - აღნიშნა იერარქმა.

„კარიტასი“ არ წყვეტს ავღანეთს დახმარებას

გერმანიის კარიტასის საერთაშორისო განყოფილების ხელმძღვანელმა, ოლივერ მიულერმა, რომელიც ახლახან დაბრუნდა ავღანეთიდან, ვატიკანის რადიოსთვის მიცემულ ინტერვიუში აღნიშნა, რომ თალიბანი არ უნდა იქცეს დაბრკოლებად მილიონობით ავღანელის დახმარებისთვის. „ჩვენი შესაძლებლობები ამ ქვეყანაში საკმაოდ შეზღუდულია. მაგალითად, თითქმის გამორიცხულია ურთულეს სიტუაციაში მყოფ ავღანელ ქალებთან ურთიერთობა და მათთვის უშუალო დახმარების განევა. მაგრამ ის ფაქტი, რომ ქვეყანაში შემოსვლის უფლება მივიღეთ, უკვე იმედს ბადებს. ისეთი შთაბეჭდილება მაქვს, რომ დასავლური სამყარო ავღანეთს, ასე ვთქვათ, ბნელეთის სამეფოდ აღიქვამს. მაგრამ ნუ დაგვავიწყდება, რომ ამ ქვეყანაში შექმნილი ვითარება მის მკვიდრთა არჩევანი როდი იყო. ამ ადამიანებს უფრო მეტად სჭირდებათ დახმარება, ვიდრე უნინ“.

წმიდა წირვა იტალიის ქალაქ ბარიში

2023 წლის 5 მარტს, კვირადღეს, იტალიის ქალაქ ბარიში, წმ. ნიკოლოზის საფლავზე, ამავე წმიდანის სახელობის ტაძრის კრიპტაში, ლათინ კათოლიკეთა კავკასიის სამოციქულო ადმინისტრატორმა, მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ და ნუნციუსმა საქართველოში, არქიეპისკოპოსმა ჟოზე აველინო ბეტენკურმა წმიდა წირვა აღავლინეს ქართულ ენაზე. შემდეგ კი, ამავე ტაძარში, წმიდა ნიკოლოზის საფლავთან, წინამძღვარ მოსე ჭანკვეტაძის მიერ აღვლენილ საკვირაო ლოცვას დაესწრნენ ქართველ მართლმადიდებლებთან ერთად.

„დღევანდელი კვირის ლოცვაზე საქართველოდან განსაკუთრებული სტუმრები ბრძანდებოდნენ ჩვენთან; წმიდა საყდრის დესპანი საქართველოსა და სომხეთში, არქიეპისკოპოსი ჟოზე აველინო ბეტენკური და კათოლიკე ეკლესიის ეპისკოპოსი საქართველოში, ჯუზეპე პაზოტო, რაც ძალიან სასიხარულო იყო ჩვენი სამრევლოსთვის, რომელთანაც მათ დიდი მეგობრობა და მხარდაჭერა აკავშირებთ“, — წერია წმიდა ნიკოლოზის სახელობის ქართული სამრევლოს ფეისბუქის გვერდზე.

catholic. ge

ეკლესიის დღესასწაული არალში

სოფელ არალში, სადაც წმ. იოსების კათოლიკური ტაძარია აღმართული, 18 მარტს ეკლესიის დღესასწაული აღნიშნეს. ეს დღე, საეკლესიო კალენდრის მიხედვით, 19 მარტს, წმ. იოსების დღესასწაულზე აღინიშნება, თუმცა წლევანდელი წელი გამონაკლისი აღმოჩნდა, რადგან 19 მარტი კვირადღეს დაემთხვა (კვირადღის მნიშვნელობა

წმიდანის დღესასწაულს ფარავს); ამიტომ, ტაძრის მოძღვრების გადაწყვეტილებით, ეკლესიის დღესასწაული 18 მარტს აღინიშნა.

საზეიმო წმ. წირვა ვალეს ტაძრის წინამძღვარმა მამა მიხეილ სურმაჯამ აღავლინა სხვა სასულიერო პირებთან ერთად. ლიტურგიაში მონაწილეობდა წმიდა საყდრის სადესპანოს ახლად დანიშნული

მრჩეველი, ალექსანდრე რაჰინი და თავად დესპანი, არქიეპისკოპოსი ჟოზე აველინო ბეტენკური, რომელმაც, ქადაგებისას, ყველას გადასცა მოკითხვა პაპ ფრანცისკესგან და წმ. იოსების ფიგურის შესახებ ისაუბრა: „წმიდა იოსები თითოეული ჩვენგანის დიდი მეოხეა, იგი არის მართალი კაცი, რომლის ცხოვრებაც ღრმად იყო დაკავშირებული ღმერთთან. წმიდა იოსები მორწმუნე ადამიანია, რომელიც სიყვარულით ენდობა ღვთის განგებას. იგი გვაძლევს ყველაზე დიდ და გმირულ მაგალითს ნდობისა და მორჩილებისა. წმიდა იოსები მორჩილი, დამყოლი კაცია, მყისვე პასუხობს ღვთის მითითებებს. ანგელოზის ყოველმა გზავნილმა ძირეულად შეცვალა მისი ცხოვრება: იქორწინა, სამშობლოდან

ეგვიპტეში გადაიხვეწა, მიატოვა სახლი, სამუშაო, უზრუნველი ცხოვრება... ჩვენც მამაცურად უნდა მივუძღვნათ თავი ჩვენს სამუშაოს, რათა უკეთ ვემსახუროთ ღმერთსა და მოყვასს... წმ. იოსები მშრომელი ხალხის დიდი მეოხეა, ამიტომ ვთხოვთ მას გვიშუამდგომლოს, რათა, მის მსგავსად, ჩვენც თავი მივუძღვნათ ღვთის ნებას“.

ეკლესიის დღესასწაული, ტრადიციულად, არაღმარაგად მორწმუნეებთან ერთად იზეიმეს ქვეყნის სხვადასხვა სამრევლოდან ჩამოსულმა კათოლიკეებმაც.

თბაკო ფიქიეროვილი

სულიერი პარტიზები წეროვანში

„მარადყამს იხარეთ უფალში, და კვლავ გეტყვით: იხარეთ“.

17-19 მარტს კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორმა, ეპისკოპოსმა ჯუზეპე პაზოტომ წეროვანში სულიერი ვარჯიშები (რეკოლექცია) ჩაატარა. ტრადიციულად, ყოველი წლის დიდმარხვაში, ბზობის დღესასწაულამდე, კათოლიკე ეკლესიის ეპისკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო მრევლისთვის სულიერ ვარჯიშებს, იგივე სულიერ წვრთნებს უძღვება. ეს არის შეხვედრების სამდღიანი პროგრამა, რომელში მონაწილეებსაც საშუალება აქვთ, უფრო ღრმად გაეცნონ სახარებას, იფიქრონ ღვთის სი-

ტყვაზე, საკუთარ თავში იპოვონ პასუხები კითხვებზე, რომლებიც რწმენასთან დაკავშირებით აქვთ და განახლებული სულიერებით შეხვდნენ ალდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს. ამ მხრივ, არც წლევედელი წელი იყო გამონაკლისი, წეროვანის მომლოცველთა სახლმა სულიერი ვარჯიშების ოცამდე მონაწილეს უმასპინძლა.

შეხვედრისთვის სხვადასხვა სამრევლოდან სხვადასხვა ასაკის ადამიანი შეიკრიბა. მთავარი თემა იყო პავლე მოციქულის წერილი ფილიპელთა მიმართ. ეპისკოპოსმა ისაუბრა წერილის ისტორიაზე, წარმომავლობაზე, მის მნიშვნელობაზე ბიბ-

ჩვენი ეკლესია

ლიასა და ჩვენს ყოველდღიურობაში. საღამოს, მონაწილეებმა ნახეს ანიმაციური ფილმი პავლე მოციქულის ეპისტოლეების შესახებ, შემდეგ კი ფილმი „ბრძოლის ოთახი“, სადაც გადმოცემული იყო ადამიანთა რწმენის, მოთმინების, ერთგულებისა და ბრძოლის არსი.

მეორე დღეა, ტრადიციულად, ლოცვით, ერთობლივი საუბრითა და ეპისტოლის განხილვით დაიწყო. ორ ჯგუფად დაყოფილ მონაწილეებს საშუალება ჰქონდათ ღიად დაეფიქსირებინათ საკუთარი მოსაზრება. ამ ყველაფრის უმთავრესი მიზანი სწორედ სულიერი ერთობა იყო მსოფლიო ეკლესიასთან, რომელიც სახარებას ახარებს ყველგან და ყოველთვის. ეპისკოპოსმა ისაუბრა ფილიპეს პოლიტიკურ და სულიერ მდგომარეობაზე, თუ რამდენად მნიშვნელოვანი იყო პავლე მოციქულისთვის ფილიპეს ეკლესია, რა როლს ასრულებდა ის სახარების გავრცელებაში და რაოდენ დიდი ნდობა ჰქონდა პავლეს ადგილობრივებისადმი. ყოველი დღის დასასრულს გამოყოფილი იყო გარკვეული დრო მღუმარებისათვის.

კვირას, 19 მარტს, სულიერი ვარჯიშების დასას-

რულს, ეპისკოპოსმა წეროვანის მომლოცველთა სახლის სამლოცველოში აღავლინა საკვირაო წმ. წირვა და ქადაგებაში ხაზი გაუსვა იმდღევანდელი სახარების სიუჟეტს, რომლის მიხედვითაც იესომ თვალზე ტალახის წასმით განკურნა დაბადებიდან უსინათლო ადამიანი. ეპისკოპოსმა, რომელმაც ისაუბრა მინის, წყლისა და ზეცის კავშირზე, აღნიშნა, რომ ამ მოქმედებით ღმერთი განაგრძობს ადამიანის შექმნას; დაბადების წიგნის მიხედვით, ღმერთმა ადამიანი სწორედ მინისგან შექმნა.

სულიერი ვარჯიშების დასასრულს, მონაწილეებმა ეპისკოპოსს ჯუზეპე პაზოტოსა და მომლოცველთა სახლის მმართველს, იოსებს, გადასცეს სიმბოლური საჩუქრები: ბზის ნერგები, რომლებიც მათ სახლის ეზოში დარგეს, როგორც ნიშანი სიცოცხლისა და სიმწვანისა. დამშვიდობებისას ეპისკოპოსმა ახალგაზრდები დაპატიჟა საკათედრო ტაძარში, ბზობის კვირის წირვაზე; მათ, ასევე, შეახსენა აპრილის დასაწყისში წეროვანის სახლში დაგეგმილი შეხვედრის შესახებ.

შოთა ბიჟოშვილი

შეხვედრა ვატიკანის საელჩოში

22 მარტს ვატიკანის საელჩოში კათოლიკე ეკლესიასთან არსებული ინსტიტუციების წარმომადგენელთა შეხვედრა გაიმართა. წმიდა საყდრის დესპანთან, ჟოზე აველინო ბეტენკურთან, სადესპანოს მრჩეველ ალექსანდრე რაჰინთან და ლათინ კათოლიკეთა ეპისკოპოს ჯუზეპე პაზოტოსთან ერთად, განხილული იყო ორგანიზაციების მუშაობის პრინციპები, ურთიერთკომუნიკაციის გზები; სამომავლოდ დაისახა ერთობლივი პერსპექტივები. შეხვედრა მიზნად ისახავდა კათოლიკური

ორგანიზაციების დაახლოებას ინფორმაციულობის გაზრდისა და ეკლესიის საქმიანობის უკეთ ფუნქციონირებისათვის.

შეხვედრას ესწრებოდნენ: წმიდა საყდრის სადესპანოს, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის, „კარიტასის“, ჟურნალ „საბას“, „ინერ-ჯორჯიას“, „კათოლიკე ახალგაზრდების ცენტრისა“ და კათოლიკე ეკლესიის საინფორმაციო სააგენტოს - catholic.ge თანამშრომლები.

catholic.ge

საქართველოში მოღვაწე პოლონელი მღვდლებისა და მონაზვნის დაჯილდოება

2023 წლის 22 მარტს, თბილისში, პოლონეთის საელჩოში, საქართველოში მცხოვრები პოლონელები პოლონეთის რესპუბლიკის პირველ ლედის, აგატა კორნჰაუზერ-დუდას შეხვდნენ. შეხვედრაზე პოლონეთის სახელმწიფო ჯილდოები გადაეცათ იმ გამორჩეულ პოლონელებს, რომლებიც საქართველოში პოლონური თემისა და ადგილობრივი საზოგადოების განვითარებისთვის იღვნიან. ღირსების ოქროს ჯვრებით დაჯილდოვდნენ:

კათოლიკე მონაზონი ანა გრეტკირევიჩი და კათოლიკე მღვდლები, მამა მარჩი მამაი და მამა ანჟეი გრანიკი. სასულიერო პირების გარდა, ღირსების ვერცხლის ჯვრები გადაეცათ საერო პირებს: ბეატა კარასსა და დანიელ ზატორსკის. პრეზიდენტ ანჟეი დუდას სახელით, დაჯილდოებულებს ორდენები პოლონეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტის კანცელარიის სახელმწიფო მდივანმა, ანჟეი დერამ გადასცა.

მამა ანჟეი გრაჩიკი ამჟამად სოფელ არლის, უდის, აბასთუმნის, ბენარისა და უნნის სამრევლოების წინამძღვარია; მამა მაჩეი მამაი — თბილისში წმ. პეტრესა და წმ. პავლეს ტაძრის წინამძღვარი; დედა ანა გრეტკერევიჩი, სალელთა კონგრეგაციის მონაზონი, თბილისში მუშაობს.

მსგავსი ჯილდო უკვე მიღებული აქვთ საქართველოში მოღვაწე პოლონელ მღვდლებს კამილიელთა ორდენიდან, ასევე, მონაზვნებს წმიდა ელისაბედის დების ორდენიდან.

Catholic.ge

ჭიათურის კათოლიკური ეკლესიის დღეობა

2013 წელს ეპისკოპოსმა ჯუზეპე პაზოტომ ჭიათურის ტაძარი უფლის ხარების სახელზე აკურთხა. მას შემდეგ ზუსტად ათი წელი გავიდა და დღეს, 25 მარტს, მრევლმა, სასულიერო პირებთან ერთად, იუბილე იზეიმა. სადღესასწაულო ლიტურგია ეპისკოპოსმა ჯუზეპე პაზოტომ აღავლინა.

„ჩვენი პატარა ეკლესია მუდამ სტუმართმოყვარეა. კათოლიკური სამრევლო ჭიათურაში მანამდეც არსებობდა, მაგრამ ჩვენთვის მნიშვნელოვანი იყო, გვეჩონოდა ევქარისტისა და წმიდა საიდუმლოთა აღსასრულებელი ადგილი, სადაც ერთმანეთს შევხვდებოდით, ერთად გავიზრდებოდით რწმენაში, ერთად ვიგრძნობდით თავს უფლის სახლში“, — აღნიშნავს ჭიათურის საკრებულოს ერთ-ერთი წევრი.

catholic.ge

უნივერსიტეტის პირველი ოცი წლის იუბილე

ვინ იფიქრებდა, რომ ადმინისტრაციის ათი წლის იუბილეზე გაიხსნებოდა ინსტიტუტი, შემდეგში უკვე უნივერსიტეტი, რომელიც ხელს შეუწყობდა თეოლოგიური განათლების განვითარებას საქართველოში; და ახლა, როცა ჩვენ უკვე აღვნიშნავთ ადმინისტრაციის 30 წლისთავს, უნივერსიტეტი ხვდება თავის 20 წლის იუბილეს, რასაც მრავალი ღონისძიება უკავშირდება და ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მოვლენა უნივერსიტეტის მასწავლებლების, მეცნიერებისა და თანამშრომლების ვიზიტი რომის კურიაში, სადაც პაპმა მიიღო ისინი თავის პირად აუდიენციაზე.

დაბადების დღის აღნიშვნა უაღრესად მნიშვნელოვანი რამაა, რათა არ მივეჩვიოთ არსებობას, არ დავუშვათ, რომ მან აღარ გაგვაკვიროს, ყოველდღიური ცხოვრება ისე არ გაიტკეპნოს, რომ მარცვალ ველარ მოკვდეს მასში. სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის პირველი ოცი წლისთავი კოვიდს დაემთხვა და ამიტომ ორი წლის დაგვიანებით შეეძლო მისი ღირსეულად აღნიშვნა. ტორტიც, სანთლებიცა და ფეიერვერკიც ნამდვილად სულიერი, ყოვლად განსხვავებული და ამალღებული გამოგვივიდა, ალბათ ისეთი, უნივერსიტეტს რომ შეეფერება - რომი და რომის ნამდვილი პატრონი და მასპინძელი ნმ. პეტრე, ოდინდელი და დღევანდელი.

მარადიულ ქალაქზე არაერთი რამ თქმულა და დანერილა, თუმცა რომში მოხვედრილი ადამიანი - ყოველ შემთხვევაში ასეთი შეგრძნება მეუფლება ხოლმე ყოველთვის, როცა აქ ჩამოვდივარ - პირველ რიგში, თავს შინა გრძნობს. სხვაგვარად ვერც ექნებოდა რომს პრეტენზია სრულიად საქრისტიანოს,

მთელი კაცობრიობის გულობაზე. იმედი მაქვს, არავინ შემომედავება, თუ ვიტყვი, რომ ჩვენი უნივერსიტეტის ჯგუფმაც მსგავსი რამ განიცადა თებერვლის ამ რამდენიმე დღის განმავლობაში - შინ იგრძნო თავი.

ბაზილიკები, მუზეუმები, აღმართ-დაღმართი და მოედნები, სასიამოვნოდ თბილი დღეები, ჩვენი თანამემამულეები, რომლებსაც უხვად შეხვდები იტალიის ქუჩებში, და საქართველოს საელჩო ვატიკანში, სადაც ქალბატონმა ქეთევან ბაგრატიონმა გულთბილად გვიმასპინძლა. სასიამოვნოდ და დამლელად დატვირთული პროგრამის მწვერვალი იყო საგანგებო აუდიენცია პაპ ფრანცისკესთან, რომელმაც დაუვინყარი ნუთები გვაჩუქა თითოეულ ჩვენგანს. გაიხსენა თავისი ვიზიტი საქართველოში, თბილად მოიკითხა უწმიდესი და უნეტარესი კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II და საქართველოს კულტურისა და ფილოლოგიის ცოდნით გულწრფელად გააკვირვა მსმენელნი. უპირველეს ყოვლისა კი, გვაგრძნობინა, რომ ვართ ერთი დიდი ოჯახის წევრნი. ჩვენი უნივერსიტეტის დამფუძნებლის, მეუფე ჯუზეპე პაზოტოს სათქმელი გულდასმით მოისმინა და მოგვმართა სიტყვით, რომელიც, მრავალთა შეფასებით, ერთ-ერთი საუკეთესოა, რაც თქმულა საქართველოზე.

20 წელი უკვე საკმარისი დროა იმისათვის, რომ უკან მოვიხედოთ და განვლილი გზა შევაფასოთ, რათა გზის გასაგრძელებლად ძალები და მხნეობა მოვიკრიბოთ. ამას კი სხვაგან სად შევძლებდით უკეთ, თუ არა პაპთან?

მ. აპაპი ველიძე mi

ეპისკოპოსო ჯუზეპე პაზოტოს სიტყვა პაპ ფრანცისკეს

თქვენო უწმიდესობავ, პაპო ფრანცისკე!

ვინ იფიქრებდა ამ ოცი წლის წინათ, რომ ის მცირე თეოლოგიური ინსტიტუტი, რომელიც გაიხსნა ოცდაათი სტუდენტისათვის, შემდგომში გახდებოდა უნივერსიტეტი? ვინ იფიქრებდა, რომ ის მცირე მარცვალი გაიზრდებოდა, გამრავლდებოდა და ათასამდე სტუდენტი გახდებოდა? ვინ იფიქრებდა, რომ დროთა განმავლობაში თეოლოგიას დაემატებოდა სამართალი, ჰუმანიტარული მეცნიერებები, ტურიზმი, საჯარო მმართველობა და ახლა უკვე მედიცინაც? ვინ იფიქრებდა, რომ ჯგუფი, სწორედ ეს ჯგუფი, წმიდაო მამავ, რომელიც წარმოადგენს მთელ საუნივერსიტეტო რეალობას, შეძლებდა მოსულიყო მიღებაზე აქ, თქვენთან, ვატიკანში?

არადა, ყოველივე ეს მოხდა, ესაა ჩვენი უნივერსიტეტის ცხოვრება. შემიძლია ვთქვა, რომ ღმერთმა თავისი საქმე გააკეთა ამ წამოწყებითაც. რომში ყოფნა ჩვენთვის ბევრს ნიშნავს. მშვენიერია, რომ ეს კათოლიკური უნივერსიტეტი აქ წარმოდგენილია მრავალრიცხოვანი მართლმადიდებელი თანამ-

შრომლითაც, რომლებიც იზიარებენ ჩვენთან ერთად სავალი გზის სიხარულსაც და გარჯასაც.

ესაა რეალობა, რომელსაც სურს კონკრეტული ხიდეების შენება... დიახ, ხიდეებისა და არაკედლების. ესაა რეალობა, რომელიც ყველა თავის მეცადინეობაში შუაგულში აყენებს ადამიანს, ღვთის შვილს, მის ღირსებასა და მის ყოველმხრივ განვითარებას. ესაა რეალობა, რომელსაც სურს, ამგვარად, თავმდაბლობით, თავისი ნვლილი შეიტანოს საქართველოს საზოგადოების განვითარებაში.

დღეს ყველანი შევედით წმ. პეტრეს ბაზილიკაში და მოციქულის საფლავის წინაშე თითოეულმა ჩვენგანმა ვთქვით გულში: „მნამს“. დიახ, ჩვენი უნივერსიტეტი არის ის ადგილი, სადაც ყველას შეუძლია, სულ უფრო მეტი შეგნებით თქვას: „მნამს“.

თქვენო უწმიდესობავ, გთხოვთ გამხნეების სიტყვას და დალოცვას!

მეუფე ჯუზეპე პაზოტო
2023 წლის 13 თებერვალი

წმინდა მამის, ფრანცისკას მიმართვა თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის უნივერსიტეტის დელეგაციის წევრებისადმი

კლემენტეს დარბაზი, ორშაბათი, 13 თებერვალი 2023

გამარჯობათ, ძვირფასო ძმანო და დანო!

მადლობას მოვასხენებ მონსინიორ პაპოტოს მისი სიტყვებისათვის - სევდიანად დაინყო, „ვინ იფიქრებდაო“... მოგონების სევდა... მადლობა! - და მივესალმები ყველა თქვენგანს - პროფესორ-მასწავლებლებს, სტუდენტებსა და მეგობრებს სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტისა, რომელსაც ახლახანს შეუსრულდა ოცი წელი. გილოცავთ! ახალგაზრდაა - სულ ოცი წლის.

მადლობას მოვასხენებთ თქვენი ვიზიტისა და საქმიანობისათვის, რომელიც საუკეთესო მაგალითია თავდადებული კულტურული კვლევა-ძიებისა და იმ ფასდაუდებელი სიკეთისა, ახალგაზრდობის აღზრდა რომ ჰქვია. განათლება სწორედ ამას გულისხმობს - ხელი შეუწყოს ახალი თაობების ზრდას, ყველაზე ნაყოფიერი ფესვების აღმოჩენასა და მოვლას, რათა იხარონ და ნაყოფი გამოიღონ. ეს კარგად ეხმიანება თვით საქართველოს იდენტობასაც, ახალგაზრდა, მაგრამ უძველესი ისტორიის მქონე ქვეყნისა, ზეცით კურთხეული მიწისა, რომლის ბედნიერი მოგონებანიც მარად შემორჩა ჩემს ხსოვნას. მახსენდება პატრიარქი ილია - დიდი ადამიანი! როცა სევდა შემომანვება, მის მუსიკას ვუსმენ, მის სიმღერებს და თავს უკეთ ვგრძნობ! ბრავო! - ღვთისკაცი, რომლის სახესაც ჩემს

ლოცვებში ვატარებ და რომლის ძვირფას მუსიკალურ ქმნილებებსაც შთაგონებით ვუსმენ. გულში ვინახავ მასთან შეხვედრებს, განსაკუთრებით, საპატრიარქო ტაძარში, როცა ერთმანეთის გვერდით ვიდექით, ნიშნად ქრისტეს კვართისა, რომელიც სახარებაში აღწერილია, როგორც „არა ნაკერი, არამედ თავიდან ბოლომდე ნაქსოვი“ (იო 19, 23) და რომელიც გადმოცემისამებრ, ეკლესიის ერთიანობას, ქრისტეს სხეულს განასახიერებს. თქვენი უნივერსიტეტი ნათელი მაგალითია კათოლიკეებისა და მარ-

თლმადიდებლების ნაყოფიერი თანამშრომლობისა კულტურისა და განათლების სფეროებში. არ მაინტერესებს ჩინებული ღვინო, პატრიარქმა ილიამ რომ გამასინჯა - მაგარი, მაგრამ ძალიან კარგი!

როგორც შევიტყვე, კეთილშობილ ქართულ ენაში ტერმინი „educazione“ („აღზრდა“) უღერს როგორც „განათლება“. ეს ძალზე საინტერესოა, რადგან მომდინარეობს სიტყვიდან „ნათელი“ და გულისხმობს უფიცობის წვდიადიდან ცოდნის სინათლისკენ სვლას. აღზრდა თქვენებურად ნათლისკენ მობრუნებაა, განათლების სინონიმი. ეს ძალზე ნიშანდობლივია - ბნელ ოთახში სანთლის ანთებას ჰგავს; არაფერი იქ არსებული არ იცვლება, მაგრამ ყოველი საგანი სხვაგვარად წარმოჩნდება. სწორედ ასეთია თქვენს უნივერსიტეტში მიღებული განათლება, რომელიც ყველაფრის შუაგულში ადამიანის პიროვნულ ღირსებას მოიაზრებს. მაშასადამე, სწავლისა და გულმოდგინების გზით შესაძლებელია შევიცნოთ საკუთარი თავი - *γνώσι σαυτόν* - რისკენაც დელფოს ორაკული მოგვიწოდებდა. ეს რწმენისთვისაც მნიშვნელოვანია - აკი წერდა კიდევ ერთი წარსულში მოღვაწე ბერი: „გსურს შეიცნო ღმერთი? საკუთარი თავიდან დაიწყე“ (ევაგრიუს პონტოელი, *სენტენციები*, რომი 2020, 72).

ცოდნის ამგვარი კეთილმყოფელი გაცისკროვნება განსაკუთრებით საჭიროა დღეს, როცა

საბანგეპო ჩანართი

მსოფლიოს თავზე სიძულვილის წყვილი ჩამოწვა, რომელიც, ხშირად, დავინწყებიდან და გულგრილობიდან იღებს სათავეს. დიას, ხშირად სწორედ დავინწყება და გულგრილობა აბნელებს და განუჩრევლს ხდის ყოველივეს ირგვლივ; ხოლო კულტურა და განათლება წარსულის ხსოვნას გვიბრუნებს და შუქს ჰფენს ანმეოს. ეს აუცილებელია ახალგაზრდის და, საერთოდ, მთელი საზოგადოების ზრდისთვის. როგორც თქვენი სამშობლოს ერთ-ერთი მამა ამბობდა: „ერის დაცემა იწყება იქ, სადაც მთავრდება წარსულის ხსოვნა“ (ი. ჭავჭავაძე, *ერი და ისტორია*, გაზეთი „ივერია“, 1888). და პირიქით, ღვთის დახმარებით, „განათლებული ადამიანისთვის შეუძლებელი არაფერია“ (იგივე, „მგზავრის წერილები“, სანტა მარია დი კასტელაბატე, 2021). ქართული კულტურა მოგვინოდებს ანთებული გვეპყრას განათლების ჩირაღდანი და ღია გვექონდეს რწმენის სარკმელი, რადგან ორივენი გვინათებენ ცხოვრების ოთახებს. შემთხვევითი როდია, რომ ქართულ ენაში სიტყვა „ნათელი“ ფუძეა როგორც სიტყვისა „განათლება“, ასევე სიტყვისა „ნათლობა“, რაც ერთმანეთთან ანათესავებს კულტურასა და რწმენას.

ძვირფასო მეგობრებო, საქართველოს ისტორია აღსავსეა სიბნელიდან ნათელში გადასვლის ფაქტებით, რამეთუ თქვენი ქვეყანა ყოველთვის ახერხებდა ფეხზე წამოდგომასა და გაბრწყინებას, მაშინაც კი როცა საუკუნეების მანძილზე გამუდმებით ექცეოდა უცხოელი დამპყრობლების ბატონობის ქვეშ. არ მავინყდება ის მიწები, რომლებიც ჯერ კიდევ წართმეული გაქვთ. მუდამ ხალისიანი და მამაცი, სტუმრისა და სიცოცხლის მოყვარე ერი, ყველაზე შავბნელ პერიოდებშიც კი, სწორედ რწმენისა და კულტურის წყალობით ინარჩუნებდა ოპტიმისტურ განწყობას. ამ მხრივ, მნიშვნელოვანია როლი კათოლიკური ეკლესიისა, რომელმაც ფასდაუდებელი ღვაწლი დასდო ქართველი ერის

კულტურასა და ისტორიას. თქვენ ამ ღვაწლის განმგრძელებლები ხართ და რა კარგია, რომ თქვენი ოპტიმისტური და კონსტრუქტიული განწყობით ასაზრდოებთ ქართულ მიწაზე კათოლიკური საკრებულოს მსახურებას, რათა იგი იქცეს იმ მარცვლად, რომელიც ყველასთვის გამოიღებს ნაყოფს. მოგინოდებთ განაგრძოთ ეს მორჩილი და ძმური მსახურება. ვიცი, რომ უკვე არსებულ ფაკულტეტებს მედიცინის ფაკულტეტიც დაემატება, რომელსაც უამრავი სიკეთის მოტანა შეუძლია.

ეს როლი ქვეყნისა და ერისთვის სასიკეთო სივრცის შექმნისა და ხიდების გადებისა თვით თქვენი ინსტიტუტის სახელდებაშია მოცემული, ინსტიტუტისა, რომელიც გამოჩენილი ქართველი დიპლომატის, მაღალი კულტურისა და ფართო თვალსაზრისის მქონე მოღვაწის, დიდი სულხან-საბა ორბელიანის სახელს ატარებს. ქართველები, ახალგაზრდებით დაწყებული, იმსახურებენ ფართო გზასა და შესაძლებლობებს. ამავე დროს, ტიპური ქართული ჰუმანიზმი, მისი განუმეორებლობითა და მიმზიდველობით, ღირსია საყოველთაო დაფასებისა, თავისი ხელოვნებით, მუსიკით და სხვა გამომსახველობითი ფორმებით, რომლებიც კიდევ უფრო გამდიდრდება სხვა კულტურებთან პატივისცემით გამსჭვალული ურთიერთობის შედეგად. მაგალითის სახით, აქაც სინათლეს მოვიშველიებ, რომელიც იმისთვის კი არ არსებობს, რომ თვითონ გამოჩნდეს, არამედ იმისთვის რომ სხვას გაუნათოს ირგვლივ და მის იქით არსებული სივრცე ასეა კულტურაც, რომელიც ახალ ჰორიზონტებს ხსნის და საზღვრებს აფართოებს.

ამიტომაც, გისურვებთ იქცეთ „საამურ შუქად“ ახალგაზრდობისთვის და მადლობას მოგახსენებთ თქვენი საქმიანობისათვის. და კიდევ, გთხოვთ მომხსენიოთ თქვენს ლოცვებში. დიდი მადლობა!

ბამრძელეზა იქნება

საპასეო სამდღეული

რას მოიაზრებს საპასეო სამდღეული? მარტივად რომ ვთქვათ, ეს არის სამი მნიშვნელოვანი დღე, რომელიც მთელი ლიტურგიული წლის ცენტრი და გულია. ანტიკურ ხანაში, გარდა საკვირაო პასექისა, ეკლესიაში დაინყო წლიური პასექის აღნიშვნა, რაც, შესაბამისად, გახდა მთელი ლიტურგიული წლის მწვერვალი; წლის განმავლობაში აღინიშნებოდა იესო ქრისტეს ცხოვრების ყველა მნიშვნელოვანი მოვლენა, ყოველივე ეს კი თავის აღსრულებასა და შეჯამებას ჰპოვებდა საპასეო სამდღეულში, რომელიც, მართალია, მიანიშნებს დღეთა რაოდენობაზე, მაგრამ ეს სამი დღე ლიტურგიულად აღინიშნება, როგორც ერთი, მთლიანი, არსებითი მოვლენა: უფლის ვნება, სიკვდილი და აღდგომა.

დიდი სამდღეული იწყება ხუთშაბათს, მწუხრით (ებრაული ათვლით, სადღესასწაულო დღე იწყებოდა საღამოჟამს, მწუხრით) და მოიცავს ვნების პარასკევსა და დიდ შაბათს. რიტუალურად ამ აღნიშვნათა ერთობა კარგად ჩანს ლიტურგიაში, როცა დიდი ხუთშაბათის წირვა სრულდება არა ჩვეულებრივი დალოცვითა და გამომშვიდობებით („მშვიდობით წარვედით, წირვა აღსრულდა“), არამედ რჩება ღიად, დაუსრულებლად, საკურთხეველი განიძარცვება და ისადგურებს ლიტურგიული მდუმარება. ვნების პარასკევის ლიტურგიაც აღმვლენელის იატაკზე გართხმით, პირფურის გამოსახვისა და მისაღმების გარეშე იწყება, რაც ნიშნავს არა დაწყებას, არამედ წინა დღის ლიტურგიის გაგრძელებას. ასევე, დიდი პარასკევის ლიტურგიაც მთავრდება დუმილით, დამასრულებელი, ჩვეულებრივი სიტყვებისა და ჟესტების გარეშე. დიდი შაბათი კი, ზოგადად, ალიტურგიული დღეა, სრული დუმილის დღე, როდესაც არანაირი ლიტურგიური ქმედება არ აღესრულება, მხოლოდ გვიან, მწუხრისას, იწყება საპასეო ღამისთევა.

რას აღნიშნავს, კონკრეტულად, დიდი სამდღეულის თითოეული დღე და რა ლიტურგიულ აღვლენას მოიცავს?

დიდ ხუთშაბათს აღინიშნება უფლის ბოლო სერობის მოსაგონარი წირვა, ცოცხალი მოსაგონარი, რომელიც ხაზს უსვამს ორ დიად საიდუმლოებას: ევქარისტიასა და მღვდლობას, რაც იესო ქრისტემ თორმეტ მოციქულთან ერთად სერობისას დააფუძნა სიტყვითა და ქმედებით: „მიიღეთ და ჭამეთ“... „მიიღეთ და სვით“... „ამას იქმოდეთ მოსახსენებლად ჩემდა“... ამ დღის ღვთისმსახურე-

ბაში, ასევე, აღესრულება ფერხთა ბანის რიტუალი, რაც ხაზს უსვამს ხსენებული დღის მესამე ელემენტს, ესაა ახალი მცნება - სიყვარულის მცნება, გამოხატული მოყვასისადმი ძმურ მსახურებაში. იესო ქრისტე აფუძნებს ევქარისტიას, რომელიც თავისთავად ქმნის ეკლესიას, რომელშიც შედის კრებული და სასულიერო დასი; ისინი, თავის მხრივ, აღავლენენ ევქარისტიას. ვხედავთ, თუ როდენ ძლიერი კავშირი და ერთობაა. ამავე საიდ-

უმლოებაში იკვეთება თაყვანისცემა, რომელიც მხოლოდ უფალს ეკუთვნის.

ვნების პარასკევს, ლიტურგიული აღვლენის მეორე დღეს, როდესაც აღინიშნება უფლის ვნება და სიკვდილი, უფრო კენოზისური (ბერძ. Kénosis - „დაცარიელება“) ხასიათი აქვს. ამ დღის ლიტურგიული მსახურების ცენტრშია ჯვარი, რომლის მეშვეობითაც უფალმა გამოისყიდა კაცობრიობა და მას მიანიჭა მარადიული სიცოცხლე. მსახურება მოიცავს სიტყვას უფლის ვნების შესახებ, მორწმუნეთა ლოცვას, რომელიც თავის თავში მთელ სამყაროსა და მის საჭიროებებს აერთიანებს, ცენტრალური ნაწილი ეთმობა ჯვრის თაყვანისცემას, ბოლო ნაწილი კი - წმ. ზიარების განაწილებას.

დიდი შაბათი არის ღრმა დუმილისა და ლოც-

ვის ჟამი, რომელიც გვაერთიანებს მლოცველ და მომლოდინე მარიამთან. ამ დღეს ლიტურგია არ აღევლინება, თუმცა სიკვდილსა და სამარისებულ მდუმარებას არღვევს საპასეჟო ღამისთვა, წმ. ავგუსტინეს მიხედვით, „იგი არის დედა ყველა ღამისთვის“. ეს ლიტურგიაც იწყება პირჯვრის გამოსახვის გარეშე, რაც კვლავ მეტყველებს წინა დღეების გაგრძელებაზე.

საპასეჟო ღამისთვეა იწყება ღამპრობის ლიტურგიით. მას მოსდევს საპასეჟო სიხარულის უწყება, შემდგომ - სიტყვის ლიტურგიის გრძელი ფორმა (ცხრა საკითხავით) და ნათლისღებასთან დაკავშირებული რიტუალები; ბოლო ნაწილი კი, ჩვეულებრივ, ექვარისტიული ლიტურგიაა. ანტიკური დროიდან მოყოლებული, ქრისტიანული ინიციაცია მუდამ ამ ღამეს აღინიშნებოდა, რასაც წინ უძღვოდა კათაკმეველობის გრძელი პერიოდი, და უკვე ნათელღებული მორწმუნენი პირველად მონაწილეობდნენ ექვარისტიულ ლიტურგიაში სრულად და თავიდან ბოლომდე.

როგორც ვხედავთ, ეს სამი დღე წარმოადგენს ერთ ლიტურგიულ აღვლენასა და დღესასწაულს. შესაბამისად, მას მორწმუნის ცხოვრებაში სათანადო ადგილი უნდა ეკავოს, რათა განსაკუთრებით იგრძნოს და „იცხოვროს“ ნათლისღება, რომელიც სწორედ ამ სამ დღეზე გადანაწილებულ ერთ მთავარ მოვლენას აღნიშნავს: ვნებას, სიკვდილსა და აღდგომას.

გისურვებთ ნაყოფიერ საპასეჟო სამდღეულს!

ინტერვიუ პაპ ფრანცისკესთან

თქვენო უწმიდესობავ, ათი წლის წინ, 2013 წლის 13 მარტს, თქვენ რომის პაპად აგირჩიეს, როგორია თქვენი სულიერი წონასწორობა?

წონასწორობას უფალი განსაზღვრავს, როცა მოესურვება და მათეს სახარების 25-ე თავში თავად გაგვიმხილა, თუ როგორ გააკეთებს ამას: „მშობდა და საქმელი მომეცით, მწყუროდა და მასვით, უცხო ვიყავი და მიმიღეთ, შიშველი ვიყავი და შემოსეთ, სნეული ვიყავი და მომინახულეთ, საპყრობილეში ვიყავი და მომაკითხეთ...“. ეკლესია არ არის კომპანია, არც არასამთავრობო ორგანიზაცია და არც რომის პაპის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი, ვინც წლის ბოლოს ანგარიში უნდა ჩაბაროს. ეკლესია უფალს ეკუთვნის! ჩვენ, უბრალოდ, მოგვეთხოვება, მდაბალი გულით აღვასრულოთ მისი ნება. ეს შეიძლება ძალიან მარტივად შესასრულებელი ჩანდეს, მაგრამ ასე არ არის. ჩვენ უნდა ვიყოთ ჰარმონიაში უფალთან და არა მსოფლიოსთან.

მას შემდეგ, რაც აგირჩიეს, გიფიქრიათ სამთავრობო პროგრამაზე?

ხშირად მიფიქრია იმ ფრაგმენტზე ქადაგებიდან, რომელიც ბენედიქტე XVI-მ წარმოთქვა თავისი პონტიფიკატის პირველ წირვაზე, 2005 წლის 24

აპრილს: „ამ ეტაპზე მე არ მჭირდება სამთავრობო პროგრამის წარდგენა, ჩემი ნამდვილი სამთავრობო პროგრამა მდგომარეობს არა იმაში, რომ აღვასრულო ჩემი ნება, განვახორციელო საკუთარი იდეები, არამედ იმაში, რომ მთელ ეკლესიასთან ერთად ვუსმინო უფლის სიტყვას, მის ნებას და მისით ვიხელმძღვანელო, ისე რომ, ის თავად წარუძღვეს ეკლესიას ჩვენი ისტორიის ამ უამს“.

თუმცა გენერალურმა კონგრეგაციებმა ახალ პაპს სთხოვეს რეფორმების პონტიფიკატი.

მე ვმონანილეობდი გენერალურ კონგრეგაციებში 2005 წელს, წმინდა იოანე პავლე II-ის გარდაცვალების შემდეგ, და 2013 წელს, ბენედიქტე XVI-ის გადადგომის შემდეგ. ეს იყო მადლისა და ზრდის ორი გამორჩეული დღე ყველა ჩვენგანისთვის, ორი მნიშვნელოვანი ფაქტი, რითაც საშუალება მოგვეცა ეკლესიის ჯანსაღ მდგომარეობაზე გვეფიქრა, კერძოდ, გასამკლავებელ პრობლემებზე. განხილულ იქნა ორი ძალიან განსხვავებული სცენარი. 2013 წლის გენერალურ კონგრეგაციაზე ყველამ, მათ შორის მეც, ძალზე კონკრეტული თხოვნით მივმართეთ მას, ვისაც აირჩევდნენ. პირადად მე ძალიან მშვიდად ვიყავი; მცირე, მაგრამ აუცილებელი სამოსით, თუნდაც იმიტომ, რომ მას შემდეგ, რაც წმინდა იოანე პავლე II-მ კარდინალად დამნიშნა 2001 წლის კონსისტორიაზე, როდესაც ვა-

წელს. ეს მართლაც კოლეგიალური სამუშაო იყო.

თუმცა ამ ათი წლის განმავლობაში არც გულისტკენის ნაკლებობა ყოფილა.

მოსვენება არ დამიკარგავს. ხანდახან ვკითხულობ სრულიად გამოგონილ რეკონსტრუქციებს. საქმე ბევრად უფრო მარტივად, ვიდრე გარედან ჩანს. სასიამოვნოა, რომ ძმებს ჰყოფნით გამბედაობა, ერთმანეთს პირში უთხრან სიმართლე და არ აყვნიან ჭორებს, რაც კლავს, ნებისმიერ რამეს კლავს. იესოს პირველი მოწაფეებიც კი ერთნაირად არ უყურებდნენ ეკლესიას და ისინი იყვნენ თორმეტი, მცირე ჯგუფი.

ტიკანში მივდიოდი, ყოველთვის ვტოვებდი რომში როგორც მოქარგულ, ასევე წითელ ანაფორას, ასე რომ, ყოველთვის არ ვატარებდი მოგზაურობის დროს. ჩემოდანი ჩავალაგე და ვფიქრობდი, რომ წმინდა კვირისთვის დროულად დავბრუნდებოდი ბუენოს-აირესში. მოხდა ისე, რომ უკან დასაბრუნებელი ბილეთი ჩემმა ძმა-კარდინალებმა დახიეს. ის, რაც მე ამ ათი წლის განმავლობაში გავაკეთე, სწორედ გენერალური კონგრეგაციების მოთხოვნის დაკონკრეტება იყო. კარდინალთა საბჭოს, რომელიც მნიშვნელოვან ორგანოდ გამოვაცხადე ჩემი არჩევიდან ზუსტად ერთი თვის თავზე, ეს ამოცანა ჰქონდა დავალებული. სინოდური სამუშაო, რომელიც ნამდვილად მოუსმენდა მთელ ეკლესიას, და როცა ეკლესიაზე ვსაუბრობ, ვგულისხმობ არა მხოლოდ სამღვდელთა, რომლებიც 1 პროცენტი ვართ, არამედ საერო პირებს, რომლებიც ეკლესიის 99%-ს შეადგენენ. ამას მე კი არ ვამბობ, არამედ ვატიკანის II მსოფლიო კრება აცხადებს თავის დეკრეტში „Apostolicam actuositatem“ საერთო მოციქულობის შესახებ. ეს 1965 წლის დოკუმენტია, მაგრამ ძალზე აქტუალური და კარგი იქნებოდა, ნაეკითხათ სამრევლოებში.

ამრიგად, რეფორმების პონტიფიკატი რომის კურიიდან დაიწყო?

ეს იყო ყველაზე შრომატევადი სამუშაო, რითაც ყველაზე მეტად დაკავდა კარდინალთა საბჭო. ერთი წლის წინ, 2022 წლის 19 მარტს, გამოქვეყნდა რომის კურიის შესახებ სამოციქულო კონსტიტუცია „Praedicate Evangelium“. ის წმიდა იოსებს, საყოველთაო ეკლესიის მფარველ წმიდანს მივანდე, თუნდაც იმიტომ, რომ სწორედ 2013 წლის 19 მარტს აღევლინა წმიდა პეტრეს მოედანზე ჩემი პონტიფიკატის პირველი წირვა. რომის კურიის რეფორმა უკვე მესამედ განხორციელდა ვატიკანის II კრების შემდეგ: რეფორმა გაატარა წმიდა პავლე VI-მ, 1967 წელს, და წმიდა იოანე პავლე II-მ, 1988

წელს. ეს მართლაც კოლეგიალური სამუშაო იყო.

ყველაზე მეტად რამ გატკინათ გული?

კორუფციამ. მე არ ვსაუბრობ მხოლოდ ვატიკანის შიგნით და გარეთ არსებულ ეკონომიკურ კორუფციაზე, მე ვსაუბრობ გულის კორუფციაზე. კორუფცია სკანდალია. 2015 წელს ნეაპოლში ვთქვი, რომ სუნი ასდის, დიახ, სუნი ასდის. კორუფცია სულს ხრწნის. ჩვენ უნდა განვასხვავოთ ცოდვა კორუფციისგან. ჩვენ, ყველანი, ცოდვილები ვართ! თუნდაც პაპი, რომელიც ყოველ ორ კვირაში აღსარებას ამბობს, მაგრამ ცოდვიდან არ უნდა გადავიდეთ კორუფციაში. არასოდეს! ეკლესიაში, ისევე როგორც პოლიტიკაში და, ზოგადად, საზოგადოებაში, ყოველთვის უნდა დავდგეთ კორუფციის სერიოზული საფრთხის სადარაჯოზე. კორუმპირებულს ძალიან უჭირს უკან დაბრუნება: ქრთამი დღეს, ქრთამი ხვალ. ამიტომაც არიან მაფიოზები განკვეთილნი ეკლესიიდან: მათ ხელები სისხლიან ფულში აქვთ გასვრილი. ისინი იარაღისა და ნარკოტიკების ბიზნესს ეწევიან, კლავენ ახალგაზრდებს და საზოგადოებას, კლავენ მომავალს. ყველასთვის ნათელი უნდა იყოს: ეკლესიაში მაფიოზის ადგილი არ არის! ნეტარი პინო პულიზი და როზარიო ლივატინო მაფიას არ გაურიგდნენ და ეს საკუთარი სიცოცხლის ფასად დაუფდათ.

ესაუბრა ფრანჩესკო ანდონიო მრანა ბაბრძილაძე იძნება

წმიდა ფრანცისკე ასიზელი და პორტიუნკულა

განუმეორებელია იტალიის ბუნების სილამაზე, ლაჟვარდოვანი ცით და მოვარდისფრო მზის ჩასვლით, სილამაზე ქალაქების, განსაკუთრებით ტაძრების, რომლებიც გვანცვიფრებენ ანტიკური სამყაროს ხუროთმოძღვართა არქიტექტურული გადამწყვეტილების უნიკალურობით. მე წილად მხვდა ბედნიერება, ვწვეოდი ლეგენდარული წმიდანის, ფრანცისკეს სამშობლოს - ასიზის და მომენახულებინა IV საუკუნეში აგებული პატარა ეკლესია პორტიუნკულა (იტალ. portiuncula - „მინის მცირე ნაწილი“), ანგელოზთა წმიდა მარიამისადმი მიძღვნილი პირველი სამლოცველო. დიდი ხნის განმავლობაში ის მიტოვებული იყო სახელმწიფოს მიერ, მაგრამ IX-X საუკუნეებში ბენედიქტელმა ბერებმა გადააკეთეს მოქმედ სამლოცველოდ, შემდეგ კი, 1209 წელს, საჩუქრად გადასცეს წმ. ფრანცისკეს მისი ქრისტიანული მოწოდების აღსასრულებლად, როგორც რელიგიური ცხოვრების ცენტრი.

წმ. ფრანცისკე (1182-1226) დაიბადა ასიზიში, მდიდარ ოჯახში; მან დათმო მდიდრული ცხოვრების ფუფუნება ქრისტესთან ცხოვრების სანაცვლოდ. სულიერად ამადლებული და უსასრულოდ ერთგული ღვთისა, ყოველი ცოცხალი არსების მოყვარული, ყველაფერს უკავშირებდა ღმერთს; ცხოველებსა და ზეციურ სხეულებს ისე მიმართავდა, როგორც ძმებს: „ძმაო ირემო, ძმაო მზეო, ძმაო მგელო“. მან დააარსა ღარიბი მოხეტიალე ბერების, უმცროსი ძმების ფრანცისკელთა ორდენი. მდიდართა შემონირობის წყალობით, წმ. ფრანცისკემ შეძლო აეგო პორტიუნკულა. როგორც წყაროები მოწმობენ, სწორედ აქ, უფლისადმი ლოცვისას, მან იხილვა ანგელოზებით გარშემორტყმული ქრისტე და ღვთისმშობელი, რომელთაც ჰკითხეს, თუ რას სთხოვდა იგი მათ; წმ. ფრანცისკემ ითხოვა შენდობა ყველა ცოდვილისა, ვინც მოინანია, თავისთვის კი არაფერი, გარდა სულისა. ერთ ღამეს, ეჭვებითა და ცდუნებებით გატანჯული, ბაღში შევარდა და ჩაეფლო ბუჩქებში, რომელიც უფალმა მისი სიყვარულისა და რწმენის გამო უეკლო ვარდებად აქცია. ასეთივე ვარდები ახლაც ხარობს ამ პატარა ბაღში. აქ, სიკვდილის სარეცელზე, 1226 წლის 3 ოქტომბერს, 44 წლის ასაკში წმ. ფრანცისკემ უკანასკნელად აკურთხა ძმები და დასავით მიიღო სიკვდილი. ძმებს კი სთხოვა, სასიხარულო ქება ეგალობათ უფლისადმი. ამ ადგილას, კედელზე ასახულია ბოლო სტროფი მისი საგალობლიდან „ძმა მზეს“. აქვე მიაბარეს ლოცვით

მინას მისი შიშველი სხეული... შიდა კედლებზე, ჯოვანი სპანიას ფრესკებზე გამოსახულნი არიან წმ. ფრანცისკეს ადრეული პერიოდის ძმები. ადგილი, სადაც მისი ქოხი მდებარეობდა, სადაც წმიდანი ჩნდებოდა, დაახლოებით 1260 წელს გარდაიქმნა სამლოცველოდ წმ. ბონავენტურას მიერ, ხოლო მოქმედ სამლოცველოდ 1440 წელს წმ. ბერნარდინო სიენელის მიერ. კედელზე, წმიდანის ქანდაკების გვერდით, გამოსახულია ლოცვა, ხოლო ამბიონი დგას იმ ადგილას, საიდანაც იგი ქადაგებდა.

პორტიუნკულა, ანგელოზთა წმიდა მარიამის პაპის ბაზილიკა, არაერთხელ იქნა შეკეთებული სხვადასხვა წლებში. პაპ პიუს V-ის (1566—1572) ბრძანებით, დაანგრეს შენობები, რომლებიც თანდათანობით დაემატა სალოცავს, გარდა იმ საკნისა, სადაც წმიდა ფრანცისკე გარდაიცვალა, და ააგეს თანამედროვე სტილის დიდი ბაზილიკა, პერუჯელი არქიტექტორის ალესი გალეაცოს პროექტის მიხედვით, უამრავი მომლოცველის დახმარებით. აქ არის მუზეუმი, წმ. ფრანცისკეს საფლავი, მონასტერი და ყველა მტკიცებულება, რაც დაკავშირებულია მის ცხოვრებასთან, მის ნამუშევრებთან და მოღვაწეობასთან. ბაზილიკა შედგება სხვადასხვა ნაწილისაგან, რომლებიც ერთმანეთს გუმბათის მეშვეობით უკავშირდება. სტრუქტურა მარტივია, ჭერი თეთრი, სიდადეზე მიუთითებს ღვთისმშობლის მაღალი, მოოქროვილი, თითქმის რვამეტრიანი ბრინჯაოს ქანდაკება. ეს არის ადგილი ინდულგენციის, ლოცვის, მონანიებისა და შენდობისა.

ნეტარი ლუიჯი და მარია კვატროკები: ჩვეულებრივი სოლემრული ცხოვრება, დიდებათ მოცული

ნეტარი ლუიჯი და მარია კვატროკები დაქორწინებული იყვნენ და ოთხი შვილი ჰყავდათ. ისინი არ გამოირჩეოდნენ რაიმე არაჩვეულებრივი თვისებებით, არ იყვნენ უცხოელი მისიონერები ან მოწამეები, მათ არ დაუარსებიათ მოძრაობა, რომელიც შეცვლიდა სამყაროს. ლუიჯი და მარია იყვნენ უბრალოდ წმინდა ადამიანები, რომლებიც სინმინდით ზრდიდნენ შვილებს. პაპ იოანე პავლე მეორის სიტყვით, ისინი ცხოვრობდნენ „ჩვეულებრივი ცხოვრებით, მაგრამ არა ჩვეულებრივად“.

ლუიჯი (1880-1951) სწავლობდა სამართალს და გახდა საჯარო მოხელე. იგი კარგი ადამიანი იყო, თუმცა ახალგაზრდობაში არ გამოირჩეოდა კათოლიკობისადმი განსაკუთრებული ერთგულებით. მარია (1884-1965), რომელსაც საკმაოდ მკაცრი მშობლები ზრდიდნენ, პირიქით, ღვთისმოსავი იყო.

ლუიჯიმ და მარიამ ერთმანეთი ახალგაზრდობაში გაიცნეს და დამეგობრდნენ. ერთხელ ლუიჯი ავად გახდა და სწორედ მაშინ გააცნობიერა მარიამ, რომ უყვარდა იგი. მალე ისინი შეუდგნენ საქორწინო სამზადისს და 1905 წლის 25 ნოემბერს დაქორწინდნენ. მეტისმეტად შეყვარებული მრავალი წყვილის მსგავსად, მათაც მალევე შეეძინათ შვილები. ქორწინების მეოთხე წლისთავზე მარია უკვე მესა-

მე ბავშვის დაბადებას ელოდა დღე-დღეზე, მისი უფროსი შვილი ამ დროს სამი წლის იყო. ლუიჯი და მარია გახსნილი იყვნენ ახალი სიცოცხლისადმი, მაგრამ ეს გახსნილობა არ ნიშნავდა იმას, რომ მორიგი ორსულობის შესახებ ცნობამ მათში უღრუბლო სიხარული გამოიწვია. კერძოდ, მარიასთვის ყოველი ორსულობა არაერთგვაროვანი ემოციებით იყო სავსე. უწინარესად, ეს იყო შიში და სასონარკვეთილებაც კი. „ვინ მომცემს ძალას, ვიფიქრო ორ შვილზე? - სწერდა იგი მეუღლეს, - გავუძლო ორსულობისგან გამონვეულ ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ გამოფიტვას და სხვა დანარჩენს?“

„ყველაფერს ვამჯობინებ მორიგ ფეხმძიმობას, - წერდა იგი სხვა წერილში, - როგორ უნდა ვიზრუნო ორ ბავშვზე იმ სახელმწიფოში, სადაც ჩვენ ვცხოვრობთ?“ წარმოუდგენლად დამამშვიდებელია იმის ცოდნა, რომ ემოციები არ არის ცოდვა, და რომ წმიდანებსაც კი, შესაძლოა, გარკვეული დრო დასჭირდეთ მოულოდნელ ორსულობასთან შესაგუებლად. მიუხედავად მარიას განცდებისა, უფალი საოცრად მოქმედებდა ცოლ-ქმრის ცხოვრებაში. თუმცა ლუიჯი ადრე გულგრილი იყო თავისი რწმენის მიმართ, მარიასთან ურთიერთობამ მასაც შთააგონა სინმინდისაკენ მისწრაფება. ისინი

ყოველდღე მონაწილეობდნენ წმიდა წირვაში, ერთად ლოცულობდნენ სავარდს და ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ საკუთარი თავის მსხვერპლად გაღებაში. ამავე დროს, მეუღლეები ხმაურიან და აქტიურ ცხოვრებას ეწოდნენ, დადიოდნენ სალაშქროდ, სეირნობდნენ ზღვის სანაპიროზე. მარია წერდა სტატიებსა და წიგნებს განათლების, დედობისა და ოჯახური ცხოვრების შესახებ. ასევე, იგი უძღვებოდა შეხვედრებს ქალთა ჯგუფებისათვის, მოსიყვარულე მეუღლე რომ წახალისებინა.

მათი ცხოვრება საკმაოდ იდილიური იყო მარიას მეოთხე ფეხმძიმობამდე. 1913 წელს მას დაუსვეს დიაგნოზი „placenta praevia“ - პლაცენტის მდებარეობის ანომალია; ექიმების ვარაუდით დედაშვილის გადარჩენის ალბათობა იყო არაუმეტეს 5%-ისა, ამიტომ ქალს აბორტის გაკეთება შესთავაზეს. კვატროკების ოჯახისთვის ასეთი ნაბიჯი გამორიცხული იყო. ამიტომ მათ ყოველივე თავიანთ მოსიყვარულე მაცხოვარს მიანდეს. ორსულობის მერვე თვეს მეტად დასუსტებულმა მარიამ, ღვთის მადლით, ჯანმრთელი გოგონა, პატარა ენრიკეტა გააჩინა. ამ რთული პერიოდის შემდეგ მეუღლეებმა ჩვეულებრივ განაგრძეს ცხოვრება. ქორწინების 46 წლის განმავლობაში ლუიჯი და მარია მუშაობდნენ სხვადასხვა კათოლიკურ ჯგუფთან. მარია წითელი ჯვრის მედდად მსახურებდა ეთიოპიაში, შემდეგ კი რომში, მეორე მსოფლიო ომის დროს, ამ პერიოდში მეუღლეები თავისთან იფარებდნენ ლტოლვილებს და ფარულად გაჰყავდათ ებრაელები ქალაქიდან.

კვატროკების ორივე ვაჟი გახდა მღვდელი, ხოლო მათი უფროსი ქალიშვილი - მონაზონი. მოსალოდნელი იყო, რომ წმინდა წყვილი აღფრთოვანებული

იქნებოდა მათი არჩევანით, მაგრამ კვატროკებმა მაინც გამოიჩინეს ადამიანური სისუსტე. როგორც არ უნდა სდომოდათ, რომ მათი შვილები ღვთის ნებას მიჰყოლოდნენ და მხარი დაეჭირათ მათთვის ამაში, ისინი მაინც მტკივნეულად განიცდიდნენ, შვილებს რომ კარგავდნენ. ენრიკეტა იხსენებდა: „ჯერ კიდევ ვხედავ მუხლმოდრეკილი მამის ჩუმ ცრემლებს, როცა ჩვენი და სამონაზვნო ჰაბიტით შეიმოსა“. თუმცა გული გაუტყდა, ლუიჯიმ თქვა „დიახ“. ასევე განაცხადეს თანხმობა მან და მარიამ, როდესაც 20 წლის ქორწინების შემდეგ უბინოების ალტერნატივა დადეს. ეს იყო ყესტი, რომელიც გამოხატავდა მათ სურვილს, მსხვერპლად გაეღოთ ყოველივე თავიანთი უფლის სიყვარულისთვის.

არაფერი იყო განსაკუთრებული მათ რწმენაში, არაფერი, რასაც საგანგებო ყურადღება უნდა მიექცეს. ლუიჯის დაკრძალვის დღეს, მისმა მეგობარმა, რომელიც იყო ათეისტი და მასონი, კვატროკების ვაჟებს უთხრა: „მამათქვენი არასდროს მამბებრებდა თავს ქადაგებებით, მაგრამ მინდა გითხრათ: „მისი ცხოვრების შემყურემ, მე აღმოვაჩინე ღმერთი და მიყვარს სახარება. ილოცეთ ჩემთვის!“

ეს არის ლუიჯი და მარია კვატროკების ცხოვრების გზავნილი: სილამაზის, სიყვარულისა და მსხვერპლგაღების მცირე მომენტებით აღსავსე ცხოვრება, ყველაზე ჩვეულებრივი ცხოვრება, მაგრამ დიდებით მოცული.

კათოლიკე ეკლესია პატივს მიაგებს ნეტარი ლუიჯი და მარია კვატროკების ხსოვნას 25 ნოემბერს, მათი ქორწინების წლისთავზე. ჩვენს ლოცვებში მათ შეიძლება ვთხოვოთ შუამავლობა დაქორწინებულ წყვილთათვის, რათა ჩვენი ოჯახები ასევე უკიდურესად ერთგული იყვნენ ქრისტესი.

გზა ბედნიერებისაკენ - „ქალთა მოწოდების სილაშაზე“

თითოეული ჩვენგანისთვის მნიშვნელოვანია გადავდგათ ახალი ნაბიჯი სიახლისკენ, მივიღოთ საინტერესო ინფორმაცია, გავიზარდოთ სულიერად. სწორედ ამიტომ, 24-26 თებერვალს, სალელი დების მონასტერში გაიმართა შეხვედრა გოგონებისთვის 15-დან 27 წლამდე. შეხვედრის მიზანი იყო ფორმაციული, მედიტაციური ხასიათის, ყოველი დღე იწყებოდა და მთავრდებოდა ლოცვით, რაც კიდევ უფრო ნაყოფიერს ხდიდა ჩვენს ერთად ყოფნას. ჯვრის გზამ თითოეული მონაწილის გული აავსო მადლით და, ამავედროულად, სევდით, რადგან ამ ლამაზმა მომენტმა გაგვახსენა უკრაინაში ომის ერთი, მძიმე წელი.

შეხვედრის ერთ-ერთი მთავარი საკითხი ეხებოდა ყოველი ადამიანის განსხვავებულობასა და უნიკალურობას; ჩვენ უნდა მივიღოთ საკუთარი თავი ისეთებად, როგორებიც ვართ. შეხვედრის ერთ-ერთი მონაწილე აღნიშნავს: „ამ დღეებმა უფრო მაგრძნობინა, რომ ჩემი უნიკალურობის, განსხვავებულობის მიღება უნდა შემეძლოს, რათა მეტად შევიყვარო საკუთარი თავი, რაც განსაკუთრებით დამაახლოებს ჩემს სულიერ „მესთან.“ შეხვედრაზე განვიხილეთ მეტად აქტუალური საკითხი, რომელიც ეხებოდა განსხვავებას უნიკალურობასა და ნარცისიზმს, განსხვავებულობასა და ეგოიზმს შორის.

თითოეული დღე სავსე იყო სიახლით, გამოწვევებით, საინტერესო საუბრებით, თემა-

ტური აქტივობებით. ყველასთვის მნიშვნელოვანი იყო მოგვესმინა „მოწოდების ისტორია კონგოდან საქართველომდე“ და გაგვეზიარებინა და უორჟეტის გამოცდილება; გვექონდა დრო განმარტოების, ფიქრისა და ანალიზისთვის. საინტერესო და სასიამოვნოდ დამღლეი იყო თავგადასავალი ეთნოგრაფიულ მუზეუმში, რომელიც წარმოადგენს საქართველოს მინიატურულ მოდელს და ასახავს მის მრავალფეროვან ეთნოკულტურას. ერთ-ერთმა აქტივობამ გვაჩვენა, რამდენად რთული, საინტერესო და განსაკუთრებული მომენტი, უმზირო სხვადასხვა ადამიანს თვალეში, მაშინ როცა არცკი იცი მის მიერ განვლილი გზა. ამ აქტივობისას კონცენტრაცია უნდა მომეხდინა მათ მზერაზე; ჩემდა გასაკვირად, ზოგთან მარტივი იყო ეს პროცესი, ზოგთან კი - ძალიან რთული, მივხვდი, რომ გამოთქმა - „თვალი სულის სარკეა“ ჭეშმარიტია.

შეხვედრის დროს განვიხილეთ, რას ნიშნავს სინდისის გამოცდა, რას გრძნობს ამ დროს ადამიანი. ჩვენ უნდა ვთხოვოთ უფალს, შეგვძლებინოს, შევხედოთ ჩვენს ცხოვრებას მისი თვალით, ვიყოთ მადლიერნი, გადავხედოთ ჩვენს განვლილ დღეს, ვითხოვოთ პატიება და მივიღოთ გადაწყვეტილება.

შეხვედრები თემაზე - „ქალთა მოწოდების სილაშაზე“, რომელიც დაიწყო 25-27 ნოემბერს, კვლავ გაგრძელდება მთელი წლის განმავლობაში. მჯერა, რომ ეს კიდევ უფრო ნაყოფიერს გახდის თითოეული ახალგაზრდის ცხოვრებას.

სააღდგომო დესერტები

აღდგომა ქრისტიანულ ტრადიციაში იესო ქრისტეს მკვდრეთით აღდგომის დღესასწაულია. რადგან ქრისტეს აღდგომა ებრაული პასეჟის დღესასწაულზე მოხდა, თავდაპირველად აღმოსავლური ეკლესიები ქრისტიანულ აღდგომას აღნიშნავდნენ იუდეველთა კალენდრის მიხედვით, ნისანის გაზაფხულის თვის მე-14 დღეს, კვირის რომელი დღეც მოუწევდა.

რომის ეკლესიაში კი აღდგომა აღინიშნებოდა კვირადღეს. ის ფაქტი, რომ ეს უკვე რომის ეკლესიის ფესვგადგმული ტრადიცია იყო, დაფიქსირებულია წყაროებში, დაწყებული ანიკეტუსის პონტიფიკატიდან, ანუ II საუკუნის მეორე ნახევრიდან. სააღდგომოდ, ისევე როგორც საშობაოდ, დესერტების ყველაზე მეტი სახეობა იტალიელებმა გამოიგონეს.

სააღდგომო კრავი (agnello pasquale) - სააღდგომო დესერტი სიცილიის სამხრეთ დასავლეთ სანაპიროზე მდებარე ქალაქ ფავარადან. ტრადიციის თანახმად, ეს სააღდგომო დესერტი გამოიგონეს ფავარას მონასტრის Collegio di Maria მონაზვნებმა. ზეპირი რეცეპტი პირველად 1898 წელს დაფიქსირდა წერილობით. 1997 წლიდან ფავარაში იმართება ფესტივალი - „სააღდგომო კრავის

საგრა“ (იტალ. Sagra - ადგილობრივი პროდუქტის ფესტივალი იტალიის ქალაქებში).

სიცილიაში სააღდგომოდ მარციპანისაგან ამზადებენ ნაირფერი კანფეტებით დამუშავებულ მწვანე მდელოზე დაწოლილი კრავის პატარა ფიგურებს, რომელსაც პიკურედი (picureddi) ეწოდება. ბატკანი, ჩვეულებრივ, მორთულია ნითელ-ოქროსფერი აღდგომის დროში.

კასატა (cassata) - სიცილიური

სააღდგომო მთავარი დესერტი. ის შედგება „მარასკინოს“ (Maraschino - მარასკას ჯიშის ალუბლის ლიქიორი) ან „მანდარინოს“ (მანდარინის ლიქიორი) ლიქიორით გაჟღენთილი ნუშის ცომისაგან, ცხვრის ხაჭოსგან, დაშაქრული ხილისა და შაქრის მინანქრისგან. ეს ყველაფერი რიკოტას (ricotta - იტალიური შრატის ყველი), შოკოლადისა და ვანილის ნაღებითაა შეზავებული. Cassata-ს აქვს ტრადიციული იტალიური საკვები პროდუქტის (PAT) სტატუსი.

პინცა ტრეესტინა (pinza tries-tina) — სააღდგომო დესერტი

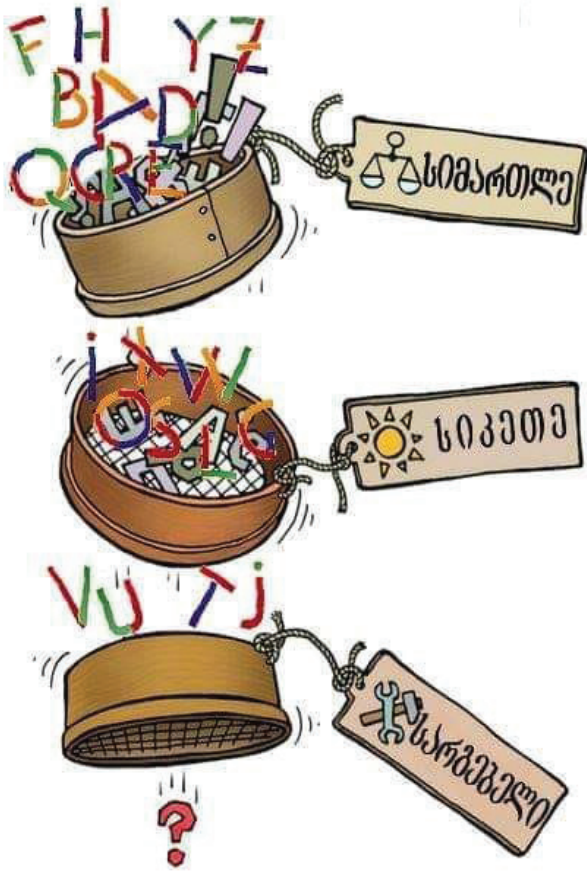
იტალიის ჩრდილო-აღმოსავლეთ რეგიონებიდან: გორიცია და ტრეესტი. ფორმით მოგვაგონებს კაიზერის ფუნთუშას, რაც გასაგებია, რადგან ეს ტერიტორია ოდესღაც შედიოდა ავსტრია-უნგრეთის იმპერიის შემადგენლობაში, რომელსაც მართავდა კაიზერი - იმპერატორი. ეს მეტად უბრალო დესერტია, შეზავებული ფუნთუშა შიგთავსის გარეშე. პინცა ტრეესტინას ინგრედიენტებია: ფქვილი, შაქარი, ნაღების კარაქი, კვერცხი, საკონდიტრო საფუარი, ლიმონის ცედრა.

კუდურა (cuddura) - სიცილი-

ური სააღდგომო დესერტი, გავრცელებულია სამხრეთ იტალიაში. მას აქვს ტრადიციული იტალიური საკვები პროდუქტის სტატუსი (PAT). ტერმინი მომდინარეობს ძველი ბერძნული სიტყვიდან κολλύρα (kollura), რაც ნიშნავს „გვირგვინს“, მას მართლაც, ჩვეულებრივ, გვირგვინის ფორმა აქვს. ცომში ასევე ათავსებენ სააღდგომო კვერცხს.

სამი საცერი

ერთი კაცი მივიდა სოკრატესთან და ჰკითხა:

- იცი, რა თქვა შენზე შენმა მეგობარმა?
- მოიცადე, - გააჩერა ის სოკრატემ, - ჯერ ის, რაც უნდა თქვა, სამ საცერში გაატარე.
- სამ საცერში?
- ვიდრე რამეს იტყვი, ის სამჯერ უნდა გაცრა. ჯერ სიმართლის საცერში. დარწმუნებული ხარ, რომ ეს სიმართლეა?
- არა, მეც სხვისგან გავიგე.
- ე.ი. შენ არ იცი, ეს სიმართლეა თუ არა. მაშინ მეორე საცერში გაატარე - სიკეთის საცერში. შენ ჩემს მეგობარზე რამე კარგი უნდა მითხრა?
- არა, პირიქით.
- ესე იგი, - გააგრძელა სოკრატემ, - შენ გინდა მითხრა რაღაც ცუდი და თან დარწმუნებული არ ხარ იმაში, რომ ეს სიმართლეა. მესამე საცერიც გამოვიყენოთ - სარგებლობის საცერი. ჩემთვის მნიშვნელოვანია იმის ცოდნა, რის მოყოლასაც აპირებ?
- არა, ამის აუცილებლობა არ არის.
- ამრიგად, - დაასკვნა სოკრატემ, - იმაში, რისი თქმაც შენ გინდა, არც სიმართლეა, არც სიკეთე და არც სარგებელი. მაშინ რატომ უნდა მითხრა?

სამადლობელი წერილი

ძალიან დიდ მადლობას ვუხდით გორის „წმიდა ოჯახის“ კათოლიკურ ეკლესიაში მომსახურე კამილიელ დედებს: დედა კორინასა და დედა ანსს; ტაძრის წინამძღვარს, მამა დარიუშს და მამა მერაბს, ასევე სამრევლოს ყველა წევრს თანადგომისა და დახმარებისათვის, ჩემი ქალიშვილის, მაკა ნოზაძის ავადმყოფობისა და მისი გარდაცვალების დროსაც რომ გამოიჩინეს. ისინი ყოველთვის მხარში მედგნენ, მეხმარებოდნენ როგორც სულიერად, ისე ფინანსურად. განსაკუთრებით დედა კორინა ცდილობდა ჩემი შვილის გადარჩენას, დაჰყავდა სხვადასხვა კლინიკაში გამოსაკვლევად, რათა დაედგინათ სწორი დიაგნოზი; თავად უკეთებდა გადასხმებს, ყიდულობდა ექიმების მიერ დანიშნულ ძვირად ღირებულ საჭირო მედიკამენტებს, რომლის შეძენის საშუალება მე არ მქონდა. მაგრამ, ყოველგვარი მცდელობის მიუხედავად, სასწრაფო ოპერაციის დროს, ჩემი შვილი მაკა გარდაიცვალა.

დღესაც მხარში მიდგას ყველა, მამხნევენ და ყოველნაირად ცდილობენ შემიმსუბუქონ მწუხარება; უსაზღვროდ მადლიერი ვარ მათი. ღმერთმა დალოცოს თითოეული, ვინც ლოცულობდა და ახლაც ლოცულობს ჩემი შვილის სულისთვის.

ბანსხადებები

5-7 მაისს სალელი დების მონასტერში გაიმართება შეხვედრა გოგონებისთვის 15-დან 27 წლამდე. შეხვედრა იქნება ფორმაციული ხასიათის, ლოცვით, მედიტაციით და მრავალი საინტერესო მომენტით სავსე.

მსურველებს ვთხოვთ, 30 აპრილამდე მიმართონ და ვერონიკას; ტელ: +995 551544571

6-7 ივნისს სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი უმასპინძლებს VI საერთაშორისო სიმპოზიუმს: „კათოლიკური მემკვიდრეობა საქართველოში“.

კონფერენციის სამუშაო ენა: ქართული, ინგლისური, იტალიური;

მნიშვნელოვანი თარიღები:

2023 წლის 22 აპრილი - სიმპოზიუმში მონაწილეობისათვის განაცხადის მიღების ბოლო ვადა;

2023 წლის 27 მაისი - სტატიების გადმოგზავნის ბოლო ვადა.

დამატებითი ინფორმაციისთვის ენვით ვებ-გვერდს: www.sabauni.edu.ge

კითხვების შემთხვევაში, მოგვწერეთ; conference@sabauni.edu.ge

ჟურნალ „საბას“ რედაქცია ყველა მართლმადიდებელ ქრისტიანს ულოცავს აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს!

ძმა დემეტრე

მოხსენიების დღე –

9 აპრილი

ბანსვენება საუკუნო მიანიჭე მათ, უფალო!

ანზორ თამარაშვილი
* 14. 09. 1947, ახალციხე
† 22. 02. 2023, ახალციხე

ღოღო გაზიშვილი
* 01. 02. 1937, ვარგაფი
† 07. 02. 2023, ქუთაისი

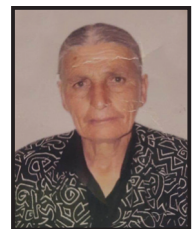
თაკაშ მურაღაშვილი
* 04. 04. 1936, ახალქალაქი
† 27. 02. 2023, ხიზაბავრა

მაკა ნოზაძე
* 12. 06. 1977, გორი
† 24. 02. 2023, გორი

ნინელი ბანევიჩი-ფორჩხიძე
* 16. 05. 1942, ქუთაისი
† 02. 02. 2023, ქუთაისი

მარია აფრიაშაშვილი-სითარიშვილი
* 11. 02. 1933, არალი
† 17. 03. 2023, ვალე

საქართველოს კათოლიკოსობის
 მდივანთა კონსილი
 114, თბილისი, საქართველო
 ტელ: 078 007949 - 5434

საბუბი

ISSN 2720-8001

საბუბიში მოცემულია კატოლიკოსობისა და კათოლიკე მრევლის შესახებ
 საინფორმაციო ცენტრის მიერ მოწოდებული მასალის შესახებ. საბუბი
 გამოდის ყოველწლიურად, თბილისში, საქართველოში.
 მისამართი: თბილისი, საქართველო, ვ.ა. ლიპინსკის ქ. 114, 0105, თბილისის კათოლიკოსობის
 E-mail: sabubi@kpcsa.ge; სატელეფონო: 078 007949 - 5434, საფაქსო
 მისამართი: თბილისი, საქართველო, ვ.ა. ლიპინსკის ქ. 114, 0105, თბილისის კათოლიკოსობის